

ΙΩΑΝΝΟΥ
ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΠΕΡΙ
ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ
ΛΟΓΟΣ α΄.

D. IOANNIS
CHRYSOSTOMI
DE
SACRIS PRECIBUS
Oratio Prima.

Cum Interpretatione ad verbum &
Grammatica vocum Explanatione.

L O N D I N I,

Typis *Henn. Hills*, Sacrae Regiae Majestatis
pro Familia & Sacello, Typographi; Et venales
prostant in Officina ejus prope Fossam
in *Black-Fryers*.

ΙΩΑΝΝΟΥ
ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΠΕΡΙ
ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ.

ΛΟΓΟΣ α΄.

ΜΦΟΤΕΡΩΝ ἐνε-
κα προσέειπεν τοὺς τῷ
Θεῷ δευράποντας μα-
καρίζειν καὶ θαυμά-
ζειν, ὅτι ὁ ἐλπίδα
καὶ σωτηρίαν ἐν ταῖς
ἀγίαις εἶχον διχαῖς καὶ
ὅτι γενομένη φυλάξαντες τοὺς ὕμνους, καὶ
τὰς λαλρείας, αἷς τῷ Θεῷ σὺν χαρᾷ καὶ
φύσει προσέφερον, καὶ εἰς ἡμᾶς διέδωκεν
καὶ ἑαυτῶν διακονίαν, ἵνα πρὸς τὸ οἰκονο-
μεῖν πᾶν τὸ ἐπιτηνόμενον ἐπισημα-
σάμενοι δοκῶσιν.

Ἀμφοτέρων] Genit. plural. mascul.
est ἀμφοτέρως, foem. ἀμφοτέρη, neut.
ἀμφοτέρω.

D. JOANNIS.
CHRYSOSTOMI
 DE
SACRIS PRECIBUS.

ORATIO PRIMA.

VTRORUMQUE gratia convenit Dei
 famulos beatificare,
 & admirari, quod
 spem salutis in san-
 ctis habuerunt pre-
 cibus, & quod scri-
 pto custodientes hymnos & cultus,
 quos Deo cum gaudio & timore ad-
 ferebant, & ad nos transmiserunt
 suum thesaurum, ut ad proprium
 zelum omnem posteritatem trahere
 possent.

*ἐκδοθέν, ut ὁ λόγος, ἡ μετὰ τὸ
 εὐλογίαν, uterque, utraque, utrumque:*
 A 2 hinc

4 Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου

hinc verbum ἀμφοτερίζω, in utramque partem inclino.

ἐνεκα] Adverb. propter, gratiâ, causâ, regit genitivum, poëticè εἶνεκα, ἐνεκα, ὡνεκα.

ἁρεσθῆκει] convenit, par est, decet, verbum impersonale. Porro ut à Latinis personalibus, convenio, competo, confero, conduco, & similibus, formantur impersonalia, convenit, competit, confert, conducit; sic à Græco personali, ἁρεσθῆκω, attineo, pertineo, formatur impersonale, ἁρεσθῆκει, convenit, quod Divus Chrysostomus in hac oratione sæpè repetit. Componitur ἁρεσθῆκω à præposit. ἁρεσθῆ & ἦκω, venio, secundæ conjugationis barytonæ, fut. ἥξω, qua notione usurpatur etiam ἱκῶ, fut. ἱξῶ, à quo sumit sua tempora ἱκνῆμα. Participium verbi ἁρεσθῆκει est ἁρεσθῆκον, decorum, id quod decet, officium. καὶ τὸ ἁρεσθῆκον, ut decet, ut par est. παρὰ τὸ ἁρεσθῆκον, præter decorum, τὸ ἁρεσθῆκον ἡμῶν ποιεῖν, facere quod nostri est officii.

τῆς] Articul. præposit. masculin. accusat. pluralis.

καὶ ὁμοῦ καὶ ἄλλοις ἄ.

τῷ] itidem articul. mascul. genit. singul.

Θεῷ] Genit. singular. ὁ Θεός, Deus, ut ὁ λόγος, Θεῷ, Deo, ut ἡ μοῦσα.

ὑπακούοντες] accusat. plural. quinta simpl. ὁ ὑπακούων, famulus, minister, interdum cultor, ut ὑπακούον μουσῶν, cultor musarum, genit. τῷ ὑπακούοντι. hinc foemin. ὑπακούουσα, famula, & ὑπακούουσα, ἡ ὑπακούουσα.

μακαρίζω] Infinit. ἡ μακαρίζω, quarta conjug. baryt. beatum predico, beatifico. fut. μακαρίσω, Attice μακαρίσω. Aorist. ἡ μακαρίσω. praeterit. act. μεμακάρισκα. pass. μεμακάρισμαι. hinc μακαρίσιος, beatitudo. ὁπῶς μακαρίσιοι, octo beatitudines. ὁ καὶ ἡ μακάριος seu μακάριος, beatus, τῷ μακάριος seu μακάριος. ἡ μακαρίσιος beatitudo. ἡ μακαρίσιος.

καὶ] &, conjunctio copulativa, nusquam non obvia.

θαυμάζω] Infinit. praesens quarta baryt. ἡ θαυμάζω, miror, adminor. fut. θαυμάσω. Aor. ἡ θαυμάσω. praeterit. act. πεθαύμακα, mu-

tato θ præsens in tenuem τ. τὸ
 θαῦμα, τῷ θαύματος, *mirum*, *admi-
 ratio*. ἡ θαυμασιότης, *admirabilitas*.
 ὁ θαυμαστός, *admirabilis*. Regit autem
 θαυμάζω genitivum. Sed hic & ali-
 às sæpè accusativum.

ὅτι] quòd, conjunctio.

τῷ] Articul. fœmin. præposit.

ἐλπίδα] Accusat. singul. à recto
 ἡ ἐλπίς, τὸ ἐλπίδος, *spes*. quintæ simp.
 accusat. exit in α, τῷ ἐλπίδα. ἐλπί-
 ζω, *spero*, ἀπελπίζω, *despero*, ὁ καὶ ἡ
 εὐέλπις, εὐέλπιδος, *qui bene sperat*,
bona spe fretus.

σωτηρίας] Genit. singul. secundæ
 simp. definit in ας, quia rectus
 ἡ σωτηρία, *salus*, in α purum exit.
 ὁ σωτὴρ, *salvator*, τῷ σωτήρος, *vocat*.
 ὡς ὥστε. verbum est σώζω, *servo*, *sal-
 vo*, de quo infra. σώσειν, *pretium
 conservationis* & *salvationis*, sicut
 λύσειν, *pretium liberationis*.

ἐν] in, præpositio, regit dativum,

ἀγίας] Dat. plural. secundæ simp.

ὁ ἅγιος, ἡ ἁγία, τὸ ἅγιον, *sanctus*.
 fœmin. definit in α, quia masculi-
 num exit in ο purum. ἀγιάζω, *san-
 ctifico*, quartæ barytonorum. ἡ ἀγίω-
 τής

περὶ πρὸς ἡμῶν λόγῳ α.

7

της, *sanctitas*, ἡ ἁγιότης, *sup. ἔχον*] Aorist. 2. vel imperf. à verbo ἔχω, *habeo*, augetur per ei, ut & alia nonnulla verba.

εὐχαῖς] Dat. plural. ut τιμαῖς. Rectus, ἡ δὲ ἡ, *oratio, precatio, votum*. Δύχμαι, *oro, opto, duxτός, duxταῖς*, *optabilis*, Δυκτηριον, *sacrarium, oratorium*, locus ad precandum destinatus.

γεγραφή] Dat. singul. ut τιμῇ. à γεγραφή *scriptura*. ἁγία γεγραφή, *sacra Scriptura*. γεγράφω, *scribo*, fut. γεγράφω, *scribam*, primæ baryt. præterit. act. & med. γέγραφα, inde oblato augmento, & α in η mutato, fit γεγραφή, nam & à præterito medio formantur verbalia.

φυλάξαντες] Aorist. 1. particip. à φυλάττω, *servo, custodio*, quartæ baryt. fut. φυλάξω, aor. 1. ἐφύλαξα. præterit. act. ἐφύλαξα, pass. ἐφύλαχμαι. Hinc φύλαγμα, *id. quod custoditur*. ὁ φύλαξ, τὸ φύλακος, *custos*. ἡ φυλακή *carcer, custodia*. communiter dicitur φυλάττω, sed Attici σ in τ mutant.

ὑμῶν] Ut τὸς λόγους *tertiæ simplicium*. ὁ ὕμνος, *hymnus, laus, celebratio*.

zio. quæ hymni sit natura & definitio explicat Pontanus noster lib. 2. Institut. poet. cap. 31. ὕμνω, laudo, celebro. fut. ὑμνήσω, ut φιλέω, φιλήσω.

λατρεία] Accusat. plural. secundum
 de simpl. ἡ λατρεία, quod hic cultus
 divinum, solumque Deo debitum
 significat, quæ notio frequens est
 apud Theologos, quamvis generali
 significato idem sit quod servitus.
 verbum λατρεύω, servio, sexta baryt.
 fut. λατρεύσω, ὁ λατρεῖς, famulus,
 servus, cultor, primæ simpl. ἡ λατρεῖς
 λατρεῖα, famula, cultrix, secundæ
 contractorum.

σύν] Præposit. regit dat. Attrice

χαρά] Dat. singul. secundæ simp-
plicium. in χαῖς, gaudium. χαῖς gāu-
des, de quo in Invest. themat. præterit.
med. in χαῖς. hinc χαῖς. nam à
præterito medio fiunt etiam verba
in χαῖς.

221

προσφέρειν] Imperf. à προσφέρω, *adfero*, compositum à προς & φέρω, *fero*, de quo vide in them. Investig. ἡ προσφορὰ, *oblatio*. ὁ δὲ ἡ πρόσφορος, *commodus, aptus, utilis*. προσφόρως, *commode, utiliter*.

εἰς] *in*, præposit. regit accusat. hic significat *ad, εἰς ἡμᾶς, ad nos*, dicitur etiam *εἰς*.

ἡμᾶς] Accusat. plural. à nominativo ἡμεῖς.

δίδωκαν] Aor. 1. act. à δίδωμι, *distribuo, transmitto, trado*. δι ἁγιοὶ πατέρες δίδωκαν εἰς ἡμᾶς τὸ τοῦ δόγμα, *sancti Patres tradiderunt vobis, vel transmiserunt ad nos hoc dogma*. Est autem tertiæ conjugationis verborum in μι, & componitur ex præposit. δια, cujus sunt variæ significationes, tam intra quàm extra compositionem: & à verbo δίδωμι, *do*, fut. δώσω, διαδώσω. Aorist. 1. ἔδωκα, δέδωκα, per κ. hinc δαέδοσις, *traditio, quæ per manus fit*.

ἐαυτῶν] Genit. plural. pronomen composit. caret nominat. singul. in genitivo ἐαυτῶ, αὐτῶ, in plurali ἐαυτῶν, & αὐτῶν αὐτῶν, estque omnium personarum.

80 Ἰωάννου τῷ Χρυσόστομου.

θησαυρὸν] Ut ἡ λέξις. ὁ θησαυρὸς, *thesaurus*. θησαυρίζω, *thesaurizo*, *thesauros colligo*.

ἵνα] ut, conjunctio.

πρὸς] ad, præposit. Quos casus regat, & qua significatione, vide in Syntaxi.

οἰκίδιον] Ut ἡ λέξις. Rectus, ὁ οἰκεῖον, *domesticus, familiaris*, adjectivum ab οἶκος, *domus*. hic significat proprium, suum, ut posteros ad suam, seu proprium zelum, seu ardorem incitarent.

ζηλῶ] Ut ἡ λέξις. ὁ ζηλῶ, *zelus, emulatio*. ζηλῶ, ut δηλῶ, *emulor, suspicio*. fut. ζηλώσω. Aorist. ἔζηλα. Accipitur in bonam & in malam partem, ut & *zelus*, quæ vox aliquando invidiam significat. ὁ ζηλωτὸς, *emulandus, suspiciendus, invidendus*. formatur ζηλωτὸς, à tertia persona præteritei pass. ἔζηλαμαι, ἔζηλασθαι, ἔζηλωται.

πάν] omne, generis neutri, πᾶς πᾶτος, πᾶσα, πᾶν. Composita ἅπας, ὁμῆπας, *omnis, universus*.

ἐπιτηνόμενον] Particip. præsent. temp. ab ἐπιτηνόμεναι, seu ἐπιτινέμεναι.

περὶ προσευχῆς λόγος α. 11

μαι, quasi dicas, postnascor, seu, supernascor, postea existo. unde, οἱ ἔπιγονοί, post nati, seu posterī : & τὸ ἐπιγονόμενον, quod postea nascitur, uno verbo posterī, seu posteritas. usurpant enim Græci concreta neutra pro abstractis, τὸ νέον, pro ἡ νεότης, juven-tus, τὸ δόσεβς, pro ἡ δόσεβς, pietas, & id genus alia, de quibus in Syntaxi. Componitur verbum illud ex præposit. ἐπὶ & γίνομαι, seu γίνομαι.

ἐπιπλάσσειν] Aor. 1. infinit. verb. med. ut πύλασαι, ab ἐπιπλάω, attraho, torqueo, circumvolvo, componitur ab ἐπὶ & πλάω. fut. πλάσω. Aor. 1. ἐπλάσα, ἐπλάσα, ἐπλάσμαι, hinc πλάσιμος. Aor. 2. ἐπλάσθην. habet enim hunc Aoristum.

δυνάσθαι.] Tertia persona plural. Aorist. 1. pass. conjunctivi modi, à deponenti verbo δύναμαι, possum, valeo, secundæ conjugationis verborum in μι, fit autem tempus illud quasi à δυνάω, δυνήσθαι, deduximus, deduximus. Aorist. 1. valde usitatus, ἰδενήδην, seu ἰδενήδην, potui, valui. Aorist. 1. conjunct. ἴατο δυνάσθαι, ut τυφλῶ, si valere. plural. ἴατο δυνάσθαι. Sunt autem

12 Ἰωάννου τῷ Χρυσοστόμου.

autem apud Græcos, ut apud Latinos, multa verba terminatione quidem passiva, at significatione activa; & ex his unum etiam est δύναμαι,

Διαβαίνειν γὰρ προσήκει τῷ διδασκάλῳ ἐπὶ τὰς ὁμιλῶντας τρόπον, ἢ τὰς τῶν προφητῶν μαθητὰς, μίμητας προσήκει φαίνεσθαι τῷ ἐκείνων διγαγοσύνης, ἵνα πάντα τὸν χρόνον ταῖς προσηχαῖς, ἢ τῇ τῷ Θεῷ λατρείᾳ συζώμεν, τὸ το ζῶν, τὸ το ὑγίαν ἢ πλῆπν, τὸ το πέρασ ἀγαθῶν εἶν νομίζοντες τὸ προσεύχεσθαι, τὰς Θεῷ μὲν καθεσθῆς ἢ ἀδιακρόνου ψυχῆς.

Διαβαίνειν] Infinit. præsens, à διαβαίω, transeo, pertranseo, compositum ex δια & βαίω, vado. fut. βήσω, à βᾶω, διαβήσω. præterit. act. βέβηκα, διαβέβηκα, transsi, pervasi.

γάρ] enim, conjunctio.

τῷ διδασκάλῳ τὸν τρόπον,] Inter articulum & dictionem, cum qua articulus construitur, eleganter interjiciunt Græci dictionem aliam cum suo articulo, ut in allato exemplo vides; & in hoc τὰ τῶν φίλων κοινωνία,

πιστοῦς

amigotmte

cujus verbale ἡ δύναμις, τῆς δυνάμε-
ως, potentia, virtus. ὁ δυνάστης, Dyna-
sta, Princeps.

Transire enim convenit Præce-
ptorum ad discipulos, mores, & Pro-
phetarum discipulos imitatores con-
venit apparere illorum justitiæ, ut
omni tempore orationibus, & Dei
servitio, & meditationi convivamus;
hoc vitam, hoc sanitatem, hoc diviti-
as, hoc terminum bonorum esse arbi-
trantes orare Deum cum pura &
incorrupta anima.

amicorum omnia communia, pro τα
κοινὰ τῶν φίλων. τὰς τῶν φίλων παι-
δας, amicorum liberos, pro τοὺς παι-
δας τῶν φίλων. Similia passim in om-
nibus auctoribus occurrunt, & in
hac ipsa D. Chrysostomi oratione.

διδασκάλων] Genit. plural. ὁ διδά-
σκαλος, doctpr., ἁ διδάσκω, doceo. ἡ
διδασκαλία, doctrina. τὸ δίδακτρον,
merces quæ doctori penditur.

ἐν] Præposit. varia habet signi-
ficata, & varios Casus regit.

ὁμιλῶντας] Accusativus pluralis particip. præsent. temp. ab ὁμιλέω, *versor, conversor, consuetudinem habeo*. fut. ὁμιλήσω. præterit. ἀἴ. ὁμίληκα. Hinc ὁμιλία, *conversatio, consuetudo, congressus, colloquium*, quod nomen transtulit etiam usus ad conciones & orationes in conventibus recitari solitas, unde homiliæ sanctorum Patrum. ὁμιλεῖν τὰ διδασκάλῳ, *versari & agere cum præceptore*: nam verba conversandi dativum regunt. ὁ ὁμιλητής, *discipulus, familiaris*.

τέρον] ὁ τέρος tertiae simpl. significat *morem*, seu *mores*, à τρέπω, *verto, muto*, primæ conjugationis baryt. præter. med. τέτερον; nam dissyllaba, quæ in futuro habent ε, mutant illud in præterito medio in ο, hinc verbale τέρον *conversio*, & ὁ τέρος, *mos*, & Latine *tropus*, apud Grammaticos & Rhetores.

προφήτῃ] Genit. plural. primæ simpl. ὁ προφήτης, *propheta*. vocat. ὦ προφήτα; fit à προφημι, *prædico, prophetizo*, compos. ex προ & φημι, ἢ προφήτης, ἢ προφήτιδες, *famina fatidica*,

dicat, prophetissa : Formantur enim à masculinis substantivis etiam foeminina substantiva.

μιαντῆς] Accusat. plural. primæ simpl. ὁ μιαντῆς, *discipulus*, à μιανδάνω, *disco* : ut Latine *discipulus*, à *disco*.

μιμητῆς] Accusat. plural. primæ simpl. ὁ μιμητῆς, *imitator*, à verbo μιμέμεναι, *imitor*, primæ conjugat. circumflex. quod accusativum regit. Hinc Latine *mimus*, *pantomimus*, *histrio*, *gesticulator*, *omniumque ridiculus imitator*. ἡ μίμησις, ἡ μιμήσεως, *imitatio*. ἡ μιμῶ, ἡ μιμῶς μιμοῦς, quartæ declinat. *contractorum*, *simia*; appellatur hoc nomine, quod actiones hominis imitetur.

φαίνεσθαι] Infinit. præsens pass. vocis vel mediæ, à φαίνομαι, *videor*, *appareo*, act. est φαίνω, *cujus* varia sunt significata. fut. φανῶ, præterit. act. πέβαλα, pass. πέφαμμαι.

ἐκείνων] Genitiv. plural. ut τοῦ λόγου. ἐκεῖνον, ἐκεῖνη, ἐκεῖνον, *ille*, pronomen demonstrativum.

δικαιοσύνης] Ut ἡ τιμῆς. ἡ δικαιοσύνη, *justitia*. ὁ δίκαιος, ἡ δικαία, τὸ δίκαιον,

δίχαρον, *justus. comparat.* ὁ διχαρότερος, ἢ διχαροτέρα, τὸ διχαρότερον, per o non ω.

χρόνου] ὁ χρόνος, *tempus, tertiæ simpl.* ὁ χρόνιος, *temporalis, ad tempus pertinens.* τὰ χρόνια, libri, ubi annotatur quo tempore quidque gestum sit.

προσευχαῖς] Ut πιαῖς, Dat. plural. ἡ προσευχή, idem quod ἀρχή, oratio, precatia.

μελέτη] Ut πμῆ. ἡ μελέτη, *meditatio, cura, exercitatio, studium.* Tritum est illud unius ex septem Sapientibus: μελέτη τὸ πᾶν, *exercitatio est omnia.* μελετᾶω, *meditor, ut τιμολῶ, fut. μελετήσω.*

σὺζῶμεν] Present. temp. conjuncti modi, à verbo συζάω, ex σύν & ζάω, *vivō, ad verbum, convivio, simul vivo.* fut. ζήσω, συζήσω. Aorist. ἔζησα, συνέζησα, *construitur autem verbum συζῶμεν, hic cum Dativo vi præpositionis.*

τοῦτο] Pronomen demonstrativum, οὗτος, αὕτη, τοῦτο, *hic, hæc, hoc.*

ζωὴ] ἡ ζωή, *vita, secundæ simpl.*

ὕγιαν] Ut τὴν μοῦσαν. ἡ ὕγια, *sanitas,*

nitas, dicitur etiam ὑγίεια. ὁ καὶ ἡ
 ὑγιής, καὶ τὸ ὑγιές, *sanus*. Accusat. ἤ
 ὑγιᾶ. ὑγιαίνω, *sanus sum*, quintæ con-
 jugat. baryt.

πλεῖστον] Ut ἡ λήθων. ὁ πλεῖστος,
divitia, πλετέω, *dives sum*, fut. πλε-
 τήσω, ut φιλέω, φιλήσω. ὁ πλέστος,
dives, πλεπῶς *opulenter*, abunde. ὁ
 πλεῖστος, *Plutus*, *Deus divitiarum*, i-
 tem *divitia*.

πέρας] *finis*, *terminus*, generis
 neutri, ut τὸ κρέας, quintæ declinati-
 onis contractorum, τὸ πέραςτος, πέ-
 ρας, πέρας.

ἀγαθὸν] Ut ἡ εὐλὸν. τὸ ἀγα-
 θόν, *bonum*. ὁ ἀγαθός, *bonus*, Com-
 par. ἀρείων, βελτίων.

ἔ] Infinit. præsent. ab αἰνῶ, *sum*.

νομίζοντες] Particip. præsent.
 temp. ἀ νομίζω, *puto*, *arbitror*, quar-
 tæ conjugat. baryt. fut. νομήσω. At-
 ticè νομῶ. præterit. νενόμικα. pass.
 νενόμισμαι. Hinc νόμισμα, *numisma*,
 quod Principis aut Magistratus ar-
 bitrio ita cūsum fit & signatum.

τὸ προσεύχεσθαι] Infinitivus cum
 articulo supplet vicem nominis :
 nam. τὸ προσεύχεσθαι, idem est, ac ἡ

προσευχῇ, *oratio*. Componitur à πρὸς
& ὄχομαι, *oro*, *precor*. fut. med.
ὄξομαι. imperfect. ὄχῳ. Atticè
νύχῳ; mutant enim Attici *eu* in
ny. Regit autem προσεύχομαι, ut &
simplex ὄχομαι, Dativum: ὄχε τῷ
Θεῷ ἢ ὡς ἐμὲ *precare Deum pro me*.

μετὰ] Præposit. variam habet sig-
nificationem & constructionem.

καδαρῶς] Genit. singul. secun-
dæ simpl. ὁ καδαρῶς, *pirius*, ἡ καδα-
ρῶ non καδαρῇ, τὸ καδαρῶν.

ἀδιαφθόρου] Ut τῷ λόγῳ. ὁ ἢ ἡ

Ὡς περ. γὰρ τῷ σώματι φῶς ἦλιν, ἢ
ἔτι ψυχῇ προσευχῇ. Εἰ οὖν τυφλῶ
ζημία τὸ μὴ ὁρᾶν τὸν ἥλιον, πῶς ζημία
Χριστιανῶν, τὸ μὴ προσεύχεσθαι συνεχῶς,
ἢ διὰ τὸ εὐχῆς τὸ τῷ Χριστῷ φῶς εἰς
τὴν ψυχὴν εἰσάγειν; καὶ τοι τίς ὄντι ἀν-
εμπλαγείη, ἢ θαυμάσῃ τι τὸ τῷ Θεῷ
φιλανθρωπίαν, ὡς εἰς ἡμᾶς ὁπιδέκε-
νται ποσά τι τὴν τιμὴν ἀνθρώποις χαρι-
ζόμενοι, ὡς ἢ προσευχῇ αἰσθῶσαι, ἢ
ὁμιλίας τὸ ἑαυτῷ. Θεῷ γὰρ ὡς ἀληθινῶς
λαλῶμεν τῷ χαρῇ τὸ προσευχῆς, αἰ ἢ
ἢ τοῖς ἀγγέλοις συναπόμενοι, ἢ πᾶσι
πρὸς τὰ ἄλλα κοινωνίαν πολὺ φαρμά-
μεντα διαφεύγοντες.

Ὡς περ

ἀδιάφθορος, καὶ τὸ ἀδιάφθορον, incorruptus. Sub una terminatione comprehendit duo genera, quippe compositum, imò decompositum, ex privata particula α & δια, & φθόρος, corruptio. Verbum est φθείρω, quintæ conjugat. baryt. διαφθείρω, corrumpto. fut. φθεύω. Aorist. 1. ἐφείρα. præterit. ἀφείρα. præterit. med, ἐφθόρα. Hinc φθορά, & φθόρος, & ὁ καὶ ἡ ἀδιάφθορος.

ψυχῆς] ἡ ψυχή, anima, secundæ simpl. ὁ ψυχνός, animalis.

Quemadmodum enim corpori lux sol (est), sic animæ oratio. Si igitur cæco pœna non videre solem, quanta pœna Christiano (erit) non orare assidue & per orationem Christi lumen in animam inducere? Atqui quis non obstupescat & admiretur Dei humanitatem, quam in nos ostendit, tantum honorem hominibus donans, ut & oratione dignetur (illos) & conversatione sua. Deo enim verè loquimur tempore orationis, per quam & angelis copulamur, & illam ad irrationalia communionem multum videmus effugientes.

20 Ἰωάννου τῆ Χρυσοστόμου

Ὡςπερ] *quemadmodum*, Adverbium.

σώματι] τὸ σῶμα, τῆ σώματος, *corpus*, quintæ simpl. ὁ σωματικός, *corporeus*.

φῶς] Gen. neutri, τῆ φωτός, *lux*, *lumen*, quintæ simpl.

ἥλιος] Ut ὁ λόγος, *sol.* ἡλιακός, *solaris*, quod Adjectivum infra occurrit.

ἔτω] *sic*, Adverb. sequenti vocali additur α, ἔτως quamvis id non semper observetur.

εἰ] Conjunctio, à qua nata videtur Latina, *si*, leni spiritu in *s* mutato.

οὖν] *igitur*, Conjunctio.

πρὸς] Ut πρὸς λόγῳ. ὁ τυφλὸς *cæcus*. ἡ τυφλότης, *cæcitas*. πρὸς, *ex-cæco*, ut δηλώ. ἡ τύφλωσις, *excæcatio*.

ἑμίνα] *multa*, *pæna*, secundæ simplicium..

τὸ μὴ εἶναι] Iterum subit Infinitivus cum articulo vicem nominis.

μὴ] Adverb negandi, *non*.

εἶναι] Infinit. præsens, ut πρὸς. δεῶν, *videat*. δεῶσα, *videat*, *videat*.

πόση] *femin.* ἡ πόσις, *quantitas*, Interrogativè.

συνεχῶς] Adverb. *continuè, assidue.*

Adjectivum, ὁ κ' ἡ συνεχὴς κ' τὸ συν-
εχές, *continuus*, primæ contractorum.

ἡ συνέχεια, *continuatio, connectio.*

διὰ] Cum Genitivo significat *per,*

εἰσάγει] Infinit. præsens, ab εἰσα-
γω, *introducō*, componitur ex Præpo-

sit. εἰς & ἄγω. fut. ἄξω. Aorist. ἤ-
γω, & Epenthesi ἤγαγον.

τίς] τί, *quis, quæ, quid, seu quod,*

Interrogativum, & Infinitum, *ali-*
quis, aliqua, aliquod. Hic Interroga-

tio est, quintæ simplicium.

ὄν] Adverbium negandi. ὄν
dicitur, si sequatur vocalis, ut hic,

aut diphthongus. & si sequatur con-
sonans, caretque Accentu, si non

accipiat ab Enclitica.

ἄν] Vocula hæc multi usus & ni-
toris est in Græca lingua.

ἐκπλάγην] Aorist. 2. optat. mo-
di. verbi pass. ab ἐκπλήττω, vel

ἐκπλήσσομαι, *obstupescere, attonitus sum,*
stupore percellor. Activum est ἐκ-

πλήσσω, *percello, perterrefacio,* compo-
situm ab ἐκ & πλῆττω. quartæ con-

jugat. fut. πλήξω, ἐκπλήξω. Aorist. 1.
ἐξέπληξα. Aorist. 2. ἐπλάγην, ἢ

mutato

mutato in α' ἔξεπλάζον, habetque characteristicam γ Aorist. 2. pass. ἐπλάζην, ἔξεπλάζην. Aorist. 2. Optat. πλαγείην, ἐκπλαγείην, ἐκπλαγείης, ἐκπλαγείη.

φιλανθρωπίαν] Secundæ simp. ἡ φιλανθρωπία, *humanitas*. ὁ ἢ ἡ φιλανθρωπος, *humanus*. φιλανθρωπῶς *humaniter*.

ὡ] Art postpos. ὅς, ἡ, ὅ. ἐπιδείκνυται] præsent. temp. Indicat. modi, verbi pass. seu medii, ab ἐπιδείκνυμι, *ostendo*. ἐπιδείκνυμαι, idem vel passivè, *ostendor*, compositum ab ἐπι & δείκνυμι, quartæ conjugat. verborum in μι, quod sua tempora sumit, à δείκνυω & δείκω. Hinc ἐπίδειξις, *demonstratio*. ἐπιδεικτικὸς λόγος, *oratio demonstrativa*.

ποσαύτῳ] Ut τὴν τιμὴν. ποσῶτος, *tantus*, ποσαύτη, *tanta*, ποσῶτο, *tantum*. Neutrum non habet.

τιμὴν] ἡ τιμή, *honor*, secundæ simplicij, τιμάω, *honoro*, δεῖν ἢ τίμιος, *honorandus*, *pretiosus*, nam τιμή *pretium*, quoque & *valorem rei* significat.

χαρίζομεθα] Particip. præsent. temp.

temp. verbi med. ἁ χερίζομαι, do-
no, largior, gratificor, rem gratam fa-
cio. fut. med. χερίζομαι. perfect.
particip. pass. κεχερισμένῳ, gratus,
acceptus. unde tritum illud Homeri,
ἐμῷ κεχερισμένῳ θυμῷ. meo chare ani-
mo. τὸ χερισμα, donum.

ὥς] Regit hic Infinitivum, ὥς
ἀξιῶσαι, ad verbum, ut dignari, pro
ὥς ἀξιῶσθαι vel ἀξιῶνται.

ἀξιῶσαι] Aorist. i. infinit. ut
διδῶσαι, à verbo ἀξίω, dignor, dig-
num censeo, item puto, existimo, pri-
ori significatione construitur cum
genitivo, passivum ἀξιῶμαι, dignus
censeor, dignor, passivè, ut illud Vir-
gili,

Conjugio Anchisa, Veneris dignate
superbo.

ἡ ἀξία, dignitas. κατ' ἀξίαν, pro digni-
tate. ὁ ἀξίῳ, dignus, ἀξίω, ἀξίον, re-
git genitivum. τὸ ἀξίωμα, dignitas,
dignatio, & apud Philosophos axio-
ma, pronunciatum certum, & evidens,
& explorata veritatis. ἀξίως, dignè.

τῆς] Art. foem. præpos. hic ad-
hibetur majoris emphasis gratiâ;
plenius enim & sonantius est ὁμιλίας

24 Ἰωάννου τῷ Χρυσόμῳ

ἢ ἐαυτῆς, quam ἢ ὁμιλίας ἐαυτῆς.

ἀληθῶς] verè, Adverb. ὁ ἢ ἡ ἀληθής, τὸ ἀληθές, verus. ἡ ἀλήθεια, veritas. ἀληθεύω, verax sum.

λαλέω] Ut φιλέω, præsens temp. indicat. mod. ἀ λαλέω, loquor. λαλήσω, λελάληκα. ὁ λαλὸς, loquax. λαλίσσερος, λαλίστατος, regit hic Dativum.

καιρῷ] Dat. sing. tertiae simp. ὁ καιρὸς, tempus, opportunitas. ἀκαιρος, importunus. ὁ καιρὸς, opportunitas. ὁ καιρία, opportunitas.

ἀγγέλοις] Ut τοῖς λόγοις. ὁ ἀγγελός, angelus, nuncius, à verbo ἀγγέλλω, nuncio, quintae conjugat. baryt. fut. ἀγγελῶ. Aorist. 1. ἡγγειλα. compositum ἀναγγέλλω, annuncio, bonum nuncium fero. ἀναγγέλιον, evangelium, bonum nuncium, item merces quia ob bonum nuncium datur.

συναπτόμεθα] Pall. præsens indicat. modi, ut τυπτόμεθα, ἀ συνάπτωμαι, conjungor, nector, hæreo, ἀ συν & ἀπτόμεθα, tango, hæreo, adhæresco. Activum ἀπτόω primæ conjugat. baryt. Hinc ἀπῆ, tactus, nexus, connectio. ὁ ἀπτός, tactilis, τὸ ἀπτόν, tactile.

ἀλογία

περὶ προσηχῆς Λόγου α. 25

ἄλογα] ut τὰ ξύλα. ὁ ἄλογος, *rationis expers*. ἄλογον ζῶον. *animal ratione carens*. ἄλογία, *imprudencia*.

κοινωνίαν] Ut τὴν μέσσαν. ἡ κοινωνία, *communio, participatio*. ὁ κοινωνὸς, *particeps*. κοινωνὸς τῶν θράσους, *socius audacia*. κοινωνῶ *particeps sum*. *tertiæ conjugat. circumflexorum, regit genitivum, ut solent nomina & verba participandi*.

πολύ] Hic supplet vicem Adverbii, alias nomen generis neutri. Mascul. ὁ πολὺς, foemin. ἡ πολλή, neutr. τὸ πολὺ. comparat. ὁ μᾶλλον ἢ πλείων ἢ τὸ πλεον. superlat. πλείους, πλείστη, πλείστον.

φαινόμεθα] Præsent. temp. ut τυπόμεθα. Indicat. modi, à φαίνω, seu φαίνομαι, de quo jam supra.

διαφεύγοντες] particip. præsent. temp. à διατρέγω, *effugio*, compositum à δια & φεύγω, *fugio*, secundæ conjugat. Baryt. fut. φεύξω. à præterit. medio πέρδω, fit φυγή, *fuga*.

C

Αγγέλων

Ἀγγέλων γὰρ ἔργον ἡ περσευχὴ ὑπερ-
 αίρουσα καὶ τιμὴ σκείνων ἀξίαν, εἰς
 κρῖτον ὅτι τὸ ἀγγέλων ἀξίας τὰς Θεῶν
 διαλέγεσθαι : ἄλλ' ὅμως ὅτι γε κρῖτον
 ὅτι αὐτοὶ διδάσκουσιν ἡμᾶς, σὺν πολλῶν
 μὲν φόβῳ τὰς διχαῖς προσφέροντες, πρὸς
 χοντες δὲ ἡμῶν εἰδέναι καὶ μανθάνειν,
 ὅτι προσίκει τὰς Θεῶν προσόντας σὺν χα-
 ρᾷ καὶ φόβῳ τὸ ποιεῖν : φόβῳ μὲν, δε-
 δικότας μὴ τὸ περσευχῆς αἰάξιοι φαι-
 νώμεν. χαρᾷ δὲ μεσοὺς γινόμενους ἐπὶ
 τὰς μεγέθει τὴν τιμῆς, ὅτι ποσαύτης καὶ
 πιαύτης ωρονοίας τὸ θνητὸν ἡξιώσα-
 γένος, ὡς καὶ θείας ἀπολαύειν ὁμιλίας
 συνεχᾶς, δι' ἧς καὶ τὸ θνητὸν εἶναι καὶ πρὸς
 καιροὶ ἀφ' ὧν ὁμιλίας, φύσιν μὲν ὄντες θνη-
 τοι, τῇ δὲ πρὸς Θεὸν ὁμιλίᾳ πρὸς ἀθά-
 νατον ζῶν μεταβαίνοντες.

ἔργον] Ut τὸ ζύλον, opus, officium,
 munus.

ὑπεραίρουσα] Particip. foemin.
 præf. temp. ab ὑπεραίρω, extollo, ef-
 fero, item, supero, excello. simplex est
 αἶρω, tollo, quintæ conjugat. baryto-
 norum.

εἰς] si, conjunctio, addi solet
 vocatione.

Angelorum enim opus oratio, transcendens & ipsorum dignitatem, siquidem melius est Angelorum dignitate Deo colloqui. Attamen quod melius sit, ipsimet docent nos, cum multo quidem timore orationes adferentes, præbentes verò nobis scire & discere, quod par est Deo accedentes cum gaudio & timore hoc facere: timore quidem, veriti ne appareamus indigni orationis; pleni verò gaudii facti, ob magnitudinem honoris, quod tantâ & tali providentiâ mortale dignatum sit genus, ut & divinæ frueretur conversationis assidue, per quam mortales esse & caduci effugimus, naturâ quidem existentes mortales, conversatione verò cum Deo ad immortalem vitam transeuntes.

vocula ὅς aliis in compositione, ὅς, ἡ, ὅς, ὅς, qui, quæ, quod, per omnes numeros & casus.

κρείττον] comparat. gen. neutri. ab ἀγαθός. Atticè pro κρείσσον, melius, ὁ κρείσσον, melior. Construitor

cum Genitivo, ut & alia nomina comparativa.

διαλέγεσθαι] Infinit. præsent. à διαλέγομαι, hîc *colloquor*, *loquor*, aliàs *différo*, *discuto*, componitur ex δια & λέγομαι, cujus Activum, λέγω, dico, secundæ barytonorum, λέξω, λέλεξα, λέλεγμα, λέλεξα, hinc λέξις, *dictio*, λέλεκται, διαλέλεκται, à quo διαλέκτω, διαλεκτικός, διαλεκτική, διαλεκτικὸν, & Latine *dialectica*, *ars differendi*. Construitur hîc cum Dativo, *loqui Deo*, seu *colloqui Deo*, pro *colloqui cum Deo*.

ἀλλ' ὅμως] *sed tamen*, ἀλλὰ & ὅμως. abjicitur α per Apostrophum.

ἐπὶ τριτὸν ὅτι] Ad verbum, quod *melius est*. Nam ἐπὶ usitatè jungitur cum Indicativo. ὅτι tertia persona præsentis ab εἰμί. Rejicit suum Accentum in ultimam verbi præcedentis : quia est encliticum, habetque se ante vocabulum properispomenon.

διδάσκω] Præsens, ut τύπτει. διδάσκω, *doceo*. Vide Invest. Them.

σὺν πολλῷ φόβῳ] Nota Dativis instrumenti aut modi frequenter à Græcis

Græcis præponi præpositionem, οὐν quod Latini raro faciunt.

προσφέροντες] Particip. præsent. temp. à προσφέρω, de quo supra

παρέχοντες] Particip. præsent. temp. à παρέχω, præbeo, porrigo, à παρὰ & ἔχω, abjicit præpositio suum α de ἔχω, ad cuius normam inflectitur παρέχω, vide Invest. them. ab hoc descendit. parochus, quasi præbitor, largitor, & parochia.

εἰδέναι] Infinit. præsens, ut πιδέναι, ab εἶδημι. scio, novi, quod formatur ab εἰδέω, sine reduplicatione, ut solent quædam verba in μι. Ab eodem sumit quoque sua tempora, ut & ab εἶδω. A Græco εἰδέω, venit Latinum, video. τὸ εἶδος, forma, species, à videndo, seu ὁπὸ τῆς εἰδεῖν, ut species, à spiciendo, seu aspiciendo. εἰδικὸς, specialis. εἰδύλλιον, Idyllium, cuiusmodi scripsit Theocritus & Ausonius.

μανθάνειν] Infinit. præsens. à μανθάνω, discō, de quo jam superius, & generatim de verbis in αἶνω.

προσβιόντες] Accusat. plural. accedentes. particip. præsent. temp. vel Ao-

30 Ἰωάννου τῷ Χρυσόστομῳ

rist. 2. ἀ πέρσεται, *accedo*, compos.
ἀ πέρς & εἶμι, *vado*, regit Dativum.

ποιεῖν] Infinit. præsens, ut φιλεῖν,
ἀ ποίεω, *facio*, primæ circumflexo-
rum, fut. ποιήσω, πεποίηκα, πεποίημαι,
hinc τὸ ποῖμα, *poëma* : πεποίησαι,
hinc ποίησις, *poësis*. πεποιήται, hinc ποι-
ητής. *poëta. factor, creator*.

δεδουκός] Particip. præterit.
temp. verbi medii ἀ δίδω, *timeo*,
præterit. med. δέδοικα : nam ei mu-
tatur in οι. particip. ὁ δεδουκός, τῷ
δεδουκῶ. ἡ δεδουκυῖα τὸ δεδουκός.

ἀνάξιοι] Ut οἱ λόγοι. ὁ ἀνάξις, *in-*
dignus. Regit Genitivum.

φανῶμεν] Aorist. 2. pass. conjun-
ctivi modi, ἀ φαίνω, seu φαίνομαι,
videor, appareo. Aorist. 2. ἔφανον. pass.
ἐφάνην. conjunct. ἐὰν φανῶ. plural.
ἐὰν φανῶμεν.

μεσούς] Ut τῶς λόγους. ὁ μεσός, *ple-*
nus, ἡ μεσὴ, τὸ μεσόν. Habet Geni-
tivum, quippè nomen copiae.

γινόμενος] Participium præsens.
temp. ἀ γίνομαι, seu γήνομαι.

ἐπὶ τῷ μεγάλῳ] *super magnitudi-*
ne, qua significatione ἐπὶ Dativo
jungatur, habes in Syntaxi.

τὸ

περὶ προσωχῆς Λόγος α'. 31

f. τὸ μέγεθος] *magnitudo*, ut τὸ τεῖ-
n. χος. primæ declinat. contractorum.
v, ὁ μέγας, *magnus*, ἡ μεγάλη. τὸ μέγα.
o- comparat. ὁ ἢ ἡ μείζων.

μ, τοιαύτης] Ut ἡ τιμῆς. τοῖστ', πε-
, αὐτῇ, τοῖστο, neutrum sine v.

u- θεωρίας] Genit. sing. secundæ
t. simpl. ἡ θεωρία, *cura, providentia* :
, nam verbalia à nomine νοῦς, sunt
a- proparoxytona. εὐνοια, *benevolentia*,
εἰνοια, *notio, intelligentia*, ἄνοια, *stul-*
ε titia. διάνοια, *mens, intellectus*.

a- τὸ θνητὸν] *mortale*. ὁ θνητὸς *mor-*
a- talis. οἱ θνητοί, *mortales* ; significat
i- hæc vox absolute hominem, à mor-
y, talitate, venitque à θνήσκω, *morior*,
I. præterit. act. τέθνηκα. pass. τίθνημαι,
l. τέθνηται, τέθνηται. Hinc θνητός.

e- ἡξιώθῃ] Aorist. 1. pass. ab ἀξιοῦ-
i- μαί, *dignus habeor*, de quo superius.
t. præterit. perfect. ἡξίωμαι, ἡξίωσαι,
ἡξίωται. Hinc ἡξιώθω, ἡξιώθης, ἡξιώ-
θῃ. fut. 1. ἀξιώθήσομαι. Regit Genit.
utpote verbum dignandi ; seu æstî-
i- mandî. ἡξιώθῃ μεγάλης τιμῆς, *dignus*
o habitus est magno honore.

ed γένει] Ut τὸ τεῖχος *genus*, γυν-
xός, *generalis*. γυνικῶς, *generaliter*.

ἑλίας.

θείας] Genit. singul. secundæ simpliciū. ὁ θεῖος, *divinus*, ἡ θεία, τὸ θεῖον.

Ἀπολαύειν] Infinit. præsens, ab ἀπολαύω, *frui*, augetur in medio, ἀπέλαυον, & ἀπὸ ἡλαυον. Habet Genit. & interdum alios casus.

εἶμι] Infinit. ab εἶμι, *sum*.

πρόσκαιροι] Ut οἱ λόγιοι. ὁ καὶ ἡ πρόσκαιρος, *temporarius*, *caducius*, *fluxus*.

διαφεύγομεν] Ut τὸ πλομεν, à διαφεύω, *effugio*, de quo supra.

φύσει] Dat. singul. secundæ contractorum. ἡ φύσις, *natura*, à φύω, *nasci*.

Ἀνάγκη γὰρ τὸν ὁμιλεῖντα Θεῷ, καὶ κρείττονα γινέσθαι θανάτου, καὶ πάσης ἀφροσύνης, καὶ ὡς περ ἀνάγκη πάντα τὰ ἡλικίας ἀπτίνεσθαι. Ἀπολαύοντα διαφύγειν τὸ σκότος, ἕως ἀνάγκη πάντα τὸν θείας ὁμιλίας ἀπολαύοντα, ρυτίτι εἶναι θνητὸν. Αὐτὸ γὰρ τὸ δὲ πρῶτης μέγεθος πρὸς ἀθανασίαν ἡμᾶς μεθίσκειν. εἰ γὰρ τὰς βασιλεῖς ἀφελεγομένους, καὶ τὰ περιεσπένον πρῶτης ἀπολαύοντας, ἀμήχανον εἶναι πένητας, πολλῶν μᾶλλον ἀδύνατον τοὺς τὰ θεῷ προσευχομένους, καὶ λαλοῦντας θνητὰς εἶχεν. ψυχὰς. θάνατον

cor, φῦμι. idem. φυσικός, *naturalis*.
φυσικὴ ἐπιστήμη, *physica scientia*.

ὄντες] Particip. præsent. plural.
num. ὁ ὢν, *qui est*, τὸ ὄντα, ἡ ὄσα,
τὸ ὄν, ab εἰμι. παρών, *præsens*. πα-
ρόντες, *præsentés*. ἀπόντες, *absentés*.

ἀθάνατον] ὁ καὶ ἡ ἀθάνατος, *im-*
mortalis, ex particula privante α,
& θάνατος, *mors*. θανατόω, *mortem*
adfero, *occido*, tertiæ circumflexorum,
θανατίφορος, *lethalis*, *mortifer*.

μεταβαίνοντες] Particip. præsent.
temp. ἀ μεταβαίω, ex μῆ & βαίω,
de quo suprâ. ἡ μετάβασις, *transitio*.

Necesse enim est conversantem
Deo, & meliorem fieri morte, &
omni corruptione : & quemadmo-
dum omnis necessitas (est) solari ra-
dio fruenter effugere tenebras, sic
necessitas omnis (est) divina conver-
satione perfruenter, non amplius
esse mortalem. Ipsa enim honoris
magnitudo ad immortalitatem trans-
fert : si enim Regi colloquentes, &
qui ab ipso (est) honore fruenter,
impossibile (est) esse pauperes : mul-
tò magis impossibile (est) Deo sup-
plicantes

τὸ γὰρ ψυχῆς, ἀσέβεια, καὶ εἰς τὸ πᾶσι νομοῦ. ὁκνοῦν καὶ ζῶν ψυχῆς ἢ τῷ Θεῷ λατρεῖα, καὶ εἰς ὁ ταύτη πρέ-
πων.

Ἀνάγκη] Ut ἡ τιμὴ, *necessitas*. ναί-
καί, *necessarius*. ἀναγκαῖος, *necessa-
rio*. ἀναγκαῖα τῷ εἶς, *necessaria ad
videndum*. ἀναγκαῖότης, *necessitudo*, ὅ
propinquitas generis.

ὁμιλεῖν] Ut φιλεῖν, ab ὁμιλέω, *na*
de quo supra.

ῥηέδαι] Aorist. 2. Infinit. verbi
medii, ut τυπέδαι, ἀ γίνομαι. Est au-
tem observanda forma illa loquen-
di; ὑπερτέρων δυνάμεως, *melior*, id est,
fortior ὅ *superior morte*.

πάσης] Ut ἡ τιμῆς, πᾶσα.

διαφθοράς. Genit. secund. simpl.
ἢ διαφθορῶν, *corruptio*, ἀ διαφθείρω. *con-*
ruptio, de quo supra.

αἰκῆς] Genit. singul. quintæ sim-
plicium. ἢ αἰκῆς, *radius*.

σκοτίας] Ut τὸ τεῖχος. σκοτεινός, *tene-*
bricosus.

ἕτως ἀνάγκη πᾶσα] subintelligitur
verbum ἔστι ad verbum, *sic omnis
necessitas est*.

μυκίτι

plicantes & loquentes mortales habere animas; mors enim animæ impietas, & vita iniqua: igitur & vita animæ Dei servitus (erit), & vita huic coveniens.

μηκέτι] Adverbium, *non amplius*.
ἐκ ἐπι interponitur & euphoniæ gratiâ, durum enim esset *μηκέτι*.

ἀθανάσιον] Secundæ simpl. ἡ ἀθανάσια, *immortalitas*.

μεδίσεις] Present. temp. Indic. modi tertia persona, ἀμεδίσημι, compositum ἀ με & ἴσημι, idemque est quod *transfero*, *transmitto*. Inde μετάσεις. *translatio*, fut. μετασθήσω. Aorist. 1. μετέστησα. Aorist. 2. μετέστην.

ἀμήχανον] *impossibile*, ut τὸ ξύλον. ὁ κὲ ἡ ἀμήχανος, *qui nihil suppetit ad aliquid agendum*. Item, *inexpugnabilis*. ἡ ἀμήχανία, *consilii inopia*. ἀμήχανός, *consilii inops sum*, *nescio quid factū sit opus*.

πέντης] Accus. plu. quintæ simpl. ὁ πέντης, πέντης, *pauper*, *qui victum labore quarit*. foem. πέντος, *pauper-cula*.

πολλῷ μᾶλλον] *multò magis*. ad-
duntur comparativis particulæ in-
tendentes significationem. Est au-
tem μᾶλλον, adverb. comparat. gra-
dus μάλα, valde, μᾶλλον, *magis*,
μάλις, *maximè*.

ἀδύνατον] Ut τὸ ξύλον. ὁ καὶ ἡ ἀδύνα-
τος, *impossibilis, impotens*. ἀδύνατος
τὸ ποιεῖν, *impotens ad hoc faciendum*
ἔργον ἀδύνατον, *opus impossibile*. δυνα-
τος, *potens, possibilis*.

ἀσέβεια] Secundæ simpl. ὁ καὶ ἡ
ἀσεβής, *impius*, καὶ τὸ ἀσεβές. ὁ καὶ ἡ δὲ
σεβής, *pious*, καὶ τὸ δέσεβές. ἡ δὲ σέβεια
pietas. δέσεβέω, *pious sum*. ἀσεβέω, *im-*
pious sum.

βίος] Ut ὁ λόγος, *vita, victus*.
Apud Poetas βίος. βίω, *vivo*.
fut. βιώσω. κατ' ἀρετὴν βίον, *se-*

βίον ὃ ὅσον καὶ τῇ τῷ Θεῷ λατρείᾳ
ὑπέκοντα, ὑποσευχῇ συνάγῃ, καὶ θνητοῦ
εἰς θάνατον ταῖς ἡμετέραις ψυ-
χαῖς. Εἴτε γὰρ παρθενίας τις ἐραστὴς, εἴτε
τὸ ἐν γάμῳ συμφερσύνῃ ἡμῶν ἐπαυδα-
κῶς, εἴτε κρατεῖν ὀργῆς, καὶ παροργισ-
σύν, εἴτε φθόνου καὶ παροφθύν, εἴτε ἄλλ-
πὶ τῶν παροφθύνων ποιεῖν, ὑποσευχῆς
ἡ

ad. cundum virtutem vivere.

in. παρὰ νόμον ὁ ἢ ἡ, iniquus, contra
au. legem agens. ἡ παρὰ νόμιμα, iniquitas,
ra. injustitia. παρὰ νόμως, iniquè, inju-
gis. stè. ὁ παρὰ νόμῳ, praevaricor, contra le-
ges facio.

ἐκὼν] Aliquando interrogativè
usurpatur pro nonne, atqui, profectò,
enimverò. Hic pro itaque, ergo.

ἄρετων] Particip. masculini. à ἄρε-
τω primæ conjugationis. barytono-
rum, decorus, seu conspicuus sum.

& Hinc Impersonale ἄρεται, decet. τὸ
ἄρετον, τὸ ἄρετοντες, decens, decorum.
Construitur hic ἄρετων cum Dativo.

ἔτι ταύτῃ ἄρετων, vita huic, nem-
pe, divino cultui, competens. Nam &
ἄρετῃ dativum habet, ἄρετῃ σοι τὰ
σε το, hoc te decet.

Vitam verò sanctam, & Dei ser-
vitio competentem oratio adfert, &
thesaurizat mirabiliter animabus no-
stris. Sive enim virginitatis quis a-
mator, sive illam, quæ in nuptiis
temperantiam honorare conatus (sit),
sive superare iram, & convivere man-
suetudini, sive invidiam expurgare,

D

sive

ἡγουμένης καὶ προλεγεμένης ἢ ποιού-
 τινι ὁδὸν τῷ βίῳ, δι' ἧς τε καὶ ῥάδι-
 ον ἔξῃ τῇ τῆς δουλείας δέσμον.

Ὅσον] Ut τὸ λῶρον. ὁ ὅσιος, *sanctus*,
 ἢ ὅσια, τὸ ὅσιον. ἀνόσιος, *impius*. ὁσί-
 οτης, *sanctitas*, ἢ ὁσιότητος.

συνάγῃ] Tertia persona præsens
 indicat. modi à συνάγω, *colligo*, *con-*
duco, *in unum contraho*, hîc *confert*,
comparat, compositum à σύν & ἄγω,
 de quo superius. ἢ συνάξις, ἢ συνάξε-
 ως, *conventus*, *collectio*, *congregatio*.

θησαυρίζῃ] Tertia persona, quar-
 tæ conjugationis indicat. mod. à
 θησαυρίζω, *thesaurum colligo*.

ἡμετέραις] Ut τιμαῖς. ἡμέτερος, *pos-*
ter, pronomen possessivum.

παρθενίας] ἢ παρθενία, *virgini-*
tas. ἢ παρθένη, *virgo*. ὁ παρθενών
 τῷ παρθενών, *locus in quo servan-*
tur virgines, *monasterium virginum*.
 Dicitur etiam ὁ παρθενέων. παρθε-
 νέω, *virginem colo*, *proleor*. παρθε-
 νειός, παρθενίος, & παρθενικός, *vir-*
ginalis, *virgineus*.

τις] Amisit Accentum. Est enim
 infinitum & encliticum. Nec tamen
 præcedens

sive quid aliud convenientium facere (velit), oratione præeunte & complanante talem viam vitæ, promptum & facilem habebit pietatis cursum.

præcedens dictio παρθενίας, recipit Accentum, quia est paroxytona.

ἐρασῆς ὁ] Primæ simpl. ab ἐράω, amo. ἐράσω, ἡρακα, ἡρασμος, ἡρασαι, ἡρασαι. Hinc ἐρασῆς, juxta regulam formandorum verbalium, à tertia perfecti passivi.

γάμος] Tertiæ simpl. ὁ γάμος, nuptia, ἀγάμος, κα' ebs. δίγαμος, bigamus. τριγάμος, trigamus. γαμέω, uxorem duco.

σωπερσύνω] Secundæ simplicium. ἡ σωπερσύνη, temperantia. ὁ καὶ ἡ σώφρων, τὸ σώφρωνος. temperans.

τιμᾶν] Infinit. præsens, à τιμάω, honoro.

ἐσπουδακώς] Particip. act. præterit. temp. à σπουδάζω, studeo, enitor, elaboro, σπουδάσω, ἐσπουδάσα, ἐσπουδάκα, ἐσπουδακός, ἐσπουδακυῖα, ἐσπουδακός. Non repetitur prima consonans præsentis, quia e incrementum est longum.

κρατεῖν] Infinit. præfens temp.
 Ut φιλεῖν. à κρατέω, *vinco, supero*, κρα-
 τήσω, *κακράτηκα*, regit Genitivum. τὸ
 κράτος, *vis, potentia*.

ὀργῆς] Secundæ simpl. ἡ ὀργή, *ira*.
 ὀργίζομαι, *irascor*.

πραότητι] Dat. quintæ simpl. ἡ
 πραότης, *mansuetudo*. ὁ πραῖος, *mitis*,
 ὁ πραῦς, ἡ πραΐα, τὸ πραύ. *idem*.

συζῆν] Infinit. præfens, à συζάω,
simul vivo, de quo suprà.

φθόνος] ὁ φθόνος, *invidia*, tertix
 simplicium. φθονέω, *invideo*, ut φιλέω.
 φθονερός, *invidus*.

καθαρεύειν] Infinit. præf. à καθα-
 ρεύω, *purus sum, purè me gero*. φθόνος
 καθαρεύειν. Plato, *purgare seu munda-
 rare se à cade*, regit Genitivum.

ἄλλο] *aliud*. neutrum sine v. ἄλ-
 λος, ἄλλη, *alius, alia*.

τῶν προπύκντων] Genit. plural. τὸ
 προπύκνον, *officium*. τῷ προπύκνοντος, de
 quo superius.

προσευχῆς ἡγουμένης] Ut nos abla-
 tivo absoluto, ita Græci genitivo ab-
 soluto utuntur. ἡγουμένης, particip.
 præsent. temp. verbi medii, ἡγώμαι,
 ἡγέμαι, *præeo, dux sum*. Item *exi-
 stimo*,

pr. *stimo*, ὁ ἡγεμῶν, τῷ ἡγεμόνῳ, *dux*,
α- *præceptor*, *princeps*. ἡγεμονικός, prin-
τὸ *cipalis*.

α. *προλεαγνέσκω*] Particip. præsentis
temp. à *προλεαίνω*, *laevigo*, *laevo*, *com-*
plano, compos. à præpos. *πρὸ* & *λε-*
ἡ *αίνω*, quasi *dicas*, *pralevigo*, dicitur
is, etiam, *λεφαίνω*, eadem significatione.
Est quintæ conjugationis baryt. fut.
ω, *λεανῶ*, *προλεανῶ*, particip. *προλεαί-*
νων, *προλεαίνουσα*, *προλεαῖνον*. ὁ *λεῖ* ὢ,
iæ *laevis*, non *asper*. τὸ *λεῖον*, *laevor*, *laevi-*
ω. *tas*, ἡ *λείωτις*, ὁ *λείωτις*, idem.

α- *τὴν ὁδὸν*] Tertiæ simpl. ἡ ὁδὸς,
via. ὁδῶ, *iter facio*. ὁδηγός, *dux viae*.
ὁδηγέω, *ducem via me præbeo*.

α- *ὀχερῇ*] ὁ ἢ ἡ ὀχερὴς ἢ τὸ ὀχε-
λ- *ρὲς*, *facilis*, *obvius*. ὀχερὴς πόντος, *la-*
bor *facilis*, ὀχερεία, *facilitas*.

τὸ *ράδιον*] ὁ *ράδιος*, *facilis*. comparat.
le *ράων*, superlat. *ράτος*.

α- *ἔξει*] Fut. ab *ἔχω*, *habeo*.

α- *δεόμενος*] *δεῖμος*, *cursus*. ὁ *δεομῆς*,
τῷ *δεομένῳ*, *cursor*.

Οὐ γάρ ὅτι, ὅτι ἐστὶ τὰς αἰτῶντας
 παρὰ τῷ Θεῷ σωφροσύνη, ἢ δικαιο-
 σύνη, ἢ ἀρετή, ἢ χρηστότητα, μὴ
 τυγχάνειν τῆς δόξης. Αἰτεῖτε γὰρ, φησι, ἢ
 δεδῆσεται ὑμῖν, ζητεῖτε ἢ ὑμῖν δοθήσεται,
 κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν· πᾶς γὰρ
 ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν δίδει-
 σκεται, καὶ τὰ κρούοντι ἀνοιγήσεται. Καὶ
 ἄλλα χεῖρα πάλιν· τίς ὅτι, φησι, ἐξ ὑμῶν,
 ὃν εἰάν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λί-
 θον ἐπιδώσῃ αὐτῷ; ἢ εἰάν ἐχθρὸν αἰτή-
 σῃ, μὴ ἕφιν ἐπιδώσῃ αὐτῷ; εἰ οὖν ὑμεῖς
 ἀνθρώποι ἐστε, οἶδατε δόματα ἀγαθὰ
 διδοῦν τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσω μάλλον
 ὁ πατὴρ ὑμῶν ἐρανεῖ δῶσθαι πνεῦμα
 ἅγιον τοῖς αἰτῶσιν αὐτὸν;

Οὐ γάρ ὅτι, ὅτι ἐστὶ] Repetitio qua-
 si dicas. non potest fieri, non potest
 fieri. γάρ habet accentum acutum
 ob encliticam sequentem, & ἐστὶ post
 ὅτι habet accentum in prima.

αἰτῶντας] Particip. present. temp.
 accusat. casus, ab αἰτέω, peto, αἰτή-
 σω, ἤτησα, mutatur αἰ in η. ἡ αἰτησις
 petitio.

παρὰ] Construitur hinc cum ge-
 nitivo

Non enim est, non est petentes à Deo temperantiam, & justitiam, & mansuetudinem, & bonitatem, non consequi orationem. Petite enim, dicit, & dabitur vobis, quærite & invenietis, pulsate & aperietur vobis: omnis enim petens accipit, & quærens invenit, & pulsanti aperietur. Et alibi iterum: Quis est, dicit ex vobis, qui, si petat filius ejus panem, num lapidem dabit illi? vel, si piscem petat, num serpentem dabit illi? Si igitur vos mali existentes, nostis data bona dare filiis vestris, quanto magis Pater vester cœlestis dabit Spiritum sanctum petentibus ipsum?

nitivo, variasque significationes habet.

χρησότης] ἡ χρηστότης, bonitas, quintæ simp. ὁ χρηστός, bonus.

τὸ χαίρειν] Infinit. præsens, à τὸ χαίρω, jungitur cū genitivo cū sit hic verbum consequendi. τὸ χαίρειν ἵνα ὁ Χρῆς, voti compotem fieri.

αἰτεῖτε] Ut φιλεῖτε, ab αἰτέω, peto, imperativi modi.

φῃσι] φημί, de quo suprà. Et est
tertiæ personæ indicativi modi, præ-
sentis temporis, & caret accentu,
quia encliticum.

δοθήσεται] Fut. 1. pass. à δίδωμι,
activum δίδωμι, *do*.

ὑμῖν] Dat. plural. à pronomine
σύ.

ζητεῖτε] Imperat. modi, ut φιλεῖ-
τε. à ζητέω, *quæro*. fut. ζητήσω, ἐζη-
τήσα, ἐζήτηκα, ἐζήτηκα, hinc τὸ ζή-
τημα. *quæsitum*, *quæstio*, ἐζητήσαι, hinc
ἡ ζήτησις, *quæstio*.

ὑρῆσεται] Fut. 1. Act. plural.
numeri, ab ὑρίσκω, *invenio*, quod
sua tempora sumit ab ὑρέω.

κεοῦετε] Imperativi modi præsent.
temp. à κρούω, *pulso*. Fut. κρούσω.
Aorist. 1. ἐκερυσά. ἡ κρούσις, *pulsus*,
pulsatio.

ἀνοιγήσεται] Fut. 2. pass. à ver-
bo ἀνοίγω, *aperio*, activum est,
ἀνοίγω. Aorist. 2. pass. ἀνέγλυ, *aper-
tus sum*, hinc fut. ἀνοιγήσεται, ἀνοι-
γήση, ἀνοιγήσεται.

ὁ αἰτῶν] Particip. præsens, ut ὁ
φιλῶν, ab αἰτέω.

λαμβάνει] Præsent. Indicat. mo-
di,

di, ἀ λαμβάνω, *accipio*. Fut. λήψω.

ἄλλαχῶ] Adverb. *alibi*, ut & πάλιν, *iterum*.

ὃν εἰάν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον] *quem si filius panem poposcerit*. Nam & apud Græcos verba poscendi duos Accusativos admittunt, ut *flagito te nummos*, αἰτῶ σε ἀργύριον.

λίθον] ὁ λίθος, *lapis*, tertiæ simpl. ὁ λιθινός, *lapideus*.

ἐπιδώσει] Tertia persona futuri activi, ab ἐπιδίδωμι, quod lic eandem habet significationem, quam simplex, *do*, aliàs significat, *proficere, crescere, augmentum accipere*: ad verbum, *do insuper, præterea do*. Hinc ἐπίδοσιν λαμβάνειν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, *progressum facere in literis*. Et ἐπιδύναμις, *crescere, proficere*.

ἰχθύν] ὁ ἰχθύς vel ἰχθύς, *piscis*, τῶ ἰχθύος. Accusativus exit in υ, & aliquando etiam in α.

ὄφιν] Accusat. secundæ contractorum. ὁ ὄφις, *serpens*, τῶ ὄφιος.

πονηροί] ὁ πονηρός, *malus, improbus*, *pravus*, ἡ πονηρά, τὸ πονηρόν. ἡ πονηρία, *malitia*.

εἶδατε] Præterit. medium plural. num.

46 Ἰωάννου τῷ Χρυσόμῳ

num. οἶδα, οἶδας, οἶδε, ab εἶδω, scio, mutatur ei in οἶ.

δόματα] τὸ δόμα, donum. τὸ δῶμα, domus.

διδόναι] Infinitivus præsens, à διδωμι, do.

τέκνοις] τὰ τέκνον, proles, soboles.

Τοῖς τοῖς μὲν λόγοις, καὶ τοιαύταις ἐλπίσιν ὅτι προσευχῇ πρὸς Θεὸν ἡμεῖς ὁ τῷ ὁλοῦν κύριον ἡμεῖς ὁ προσώπῳ τῷ Θεῷ προσδοκῶντες, αἱ ζῆν ἐν ὕμνοις καὶ προσευχαῖς, ἀκρίβετερον τῆς τῷ Θεῷ λατρείας ἐχόμενες, ἢ τῆς ἐαυτοῦ ψυχῆς ἔστω γὰρ ἡμῶν ἀνὰ ἑαυτὴν ζῆν αἱ ἐπὶ πρὸς Θεὸν ἀνδρώποισι ζωῶν. Οἷς γὰρ ἐπὶ προσεύχεται τῷ Θεῷ, ἐδὲ δειάς ἐμιλίας ἀπολαύει ὅτι θυμῷ συνεχῶς, νεκρὸς ὅςτι καὶ ἀψυχος, καὶ ἐπὶ μετέχῃ τῷ φρονεῖν. Αὐτὸ γὰρ τῷ μέγιστον ἀρεσῶν σημείον, τὸ μὴ ὅτι τῷ μέγιστος τῆς τιμῆς, μηδὲ ἐρᾶν προσευχῆς, μηδὲ δόξατος ἡγεῖσθαι ψυχῆς, τὸ μὴ πρὸς Θεὸν τῷ Θεῷ.

ἐλπίσι] Ad verbum. spebus, quod nomine usus est Latinus interpres Bibli-

παρὲ προσωχῆς Ἀβρὰμ α'. 47

ὁ πατήρ] *pater*, τὸ πατέρος, *quintæ simplicium*.

ἐξ ἐνός] ὁ ἓν ἢ ὁ ἐξ ενός, *cælum*.

δώσει] *Fut. act. à διδωμι, do*.

πνέυμα] τὸ, *spiritus*, à πνέω, πνέω, *spiro*, ut *Latinum, spiritus à spiro*. ὁ πνευματικός, *spiritualis*.

Talibus sermonibus, & ejusmodi spebus ad orationem cohortatus est nos universorum Dominus : Nos verò convenit Deo obtemperantes semper vivere in hymnis & orationibus, intensius Dei cultui adhaerentes, quàm propriæ animæ : Sic enim nobis licuerit vivere semper competentem hominibus vitam. Qui enim Deum non orat, neque divinæ conversationis perfrui concupiscit indefinenter, mortuus & exanimis (est) & non participat (τὸ) sapere. Hoc enim ipsum maximum imprudentiæ signum est, nescire magnitudinem honoris, neque amare orationem, neque mortem putare animæ non adorare Deum.

Bibliorum 2. Mach. c. 7. ἡ ἐλπὶς, *spe*.
παρ

παρεκάλεισεν] Aorist. ἰ. ἀπαρκα-
λέω, *adhortor, excito, item, consolor.*
Composit. ἀ παρὰ & καλέω. Fut.
καλήσω, vel καλέσω. ἡ παρὰκλησις,
τῇ ἀπαρκαλήσεως, *adhortatio, consolatio.*
ὁ παρὰκλητῆρ, *paracletus, consolator.*

τῷ ὅλων] Ut τῷ ξύλων. τὸ ὅλον,
universum, summa rerum. ὅλῃ, ὅλη,
ὅλον, *totus.*

κυριῷ] Ut ὁ λόγῳ. κυριεύω, *do-*
minor. ἡ κυριότης, *dominatio.* κυρια-
κός, *dominicus.* σῶμα κυριακόν, *cor-*
pus dominicum.

πειδομένους] Participium præsent.
temp. vocis & significationis mediæ,
ἀ πείδομαι, *pæreo, obtempero.* πείδω,
persuadeo. fut. πείσω. aorist. ἰ. ἔπει-
σα. præterit. πέπεικα. pass. πέπει-
σμαι. præterit. med. πέπειθα.

ἀκριβέστερον] Accipitur hîc adver-
bialiter, aliàs nomen, ut *maius, mi-*
nus, apud Latinos, & est compara-
tivi gradus. ὁ κῆ ἡ ἀκριβής κῆ τὸ ἀ-
κριβές, *accuratus.* ἀκριβέστερος, ἀκριβέ-
στατος. ἡ ἀκριβεία, *accuratio, diligentia.*
ἀκριβῶς, *diligenter, accuratè.* ἀκρι-
βῶν, *accuro, exquisitus sum.* fut. ἀκρι-
βώσω. aorist. ἰ. ἠκριβώσα, ut δηλώ.

ἐχομένους] Participium præsentis temp. ab ἔχομαι, *habeor, possideor*. Hic idem est, quod *hæreo, adheresco, conjunctus sum*. Dicit enim divus Chrysostomus, *cultui divino magis & tenacius adherendum esse, quam propria anima*. ἔγω ἐχόμενός τ' χλαμύδος, *sequereprehendens, seu tenens chlamydem*. ἐχομένως, *proximè, contiguè, deinceps*. τ' ἐχομένης ἐλδύσομαι, *sequenti die veniam*. Regit Genitivum.

ἰσάργεν] Tertia persona singul. aoristi Æolici ab ἰσάργω, *cujus variae significationes; significat enim, sum, initium rei do, primus facio, aut dico*. ἰσάργω ἀδυνίας, *apud Herodot. injuriam incipio*. Compos. ex ἰσά & ἄργω, *incipio, quasi dicas, subincipio*. Aliquando usurpatur impersonaliter, ἰσάργει, *licet, contingit*; ut & hic, ἰσάργει, *licuerit*.

ἔστι] Compos. ab εἶς & τίς, *ἔστι, ἦτις, ὅτι*.

ἐπιθυμέω] Tertia persona indicativi modi, singularis numeri, ἐπιθυμέω *desidero*. fut. ἐπιθυμήσω. ἡ ἐπιθυμία, *cupiditas, desiderium*. ἐπιθυμητικός, *desiderativus*.

νεκρός] Ut ὁ λόγος, *mortuus*. καὶ τῶν νεκρῶν, à *mortuis*.

ἄψυχος] ὁ ἢ ἡ, *inanimatus*, quasi ἀνδρὶ ψυχῆς, *sine anima*.

μετέχει] Tertia persona indicativi modi, à μετέχω *particeps sum*. Compos. à μεῖν & ἔχω. ἡ μετοχή, *participium, participatio*. Regit Genitivum. μετέχει τῷ φρονέειν, *particeps esse prudentia*. Venit autem infinitivus ille, à φρονέω, *sapio*, φρονήσω, vel φρονέσω, φρόνηκα. pass. πεφρόνημαι, hinc τὸ φρόνημα, *prudentia*. πεφρόνησαι, hinc ἡ φρόνησις, ἡ φρονήσεως, *prudentia*.

μέγιστον] Superlat. à μέγας, *μεγάλῃ, μέγα, magnus*.

ἀφροσύνης] ἡ ἀφροσύνη, *imprudens*.

Ὅτι οἶμαι, τὸ σῶμα τῶτο τὸ ἡμέτερον, ψυχῆς μὴ παρέσης νεκρὸν ὅτι, καὶ δυσώδες, ἔτω ψυχῆς μὴ νεκρῆς ἐαυτῷ εἰς προσευχῇ, νεκρά ὅτι, καὶ ἀθλία, καὶ δυσάδης. Ἀλλὰ μὲν, ὅτι θανάτου παντὸς πικρότερον ἡγεῖσθαι προσήκει σερηνεύειν προσευχῆς, διδάσκει καλῶς ἡμᾶς Δανιὴλ, ὁ μέγας πρωφήτης, μάλλον ὅτι ἐλόμηναι ἀποθανεῖν,

περὶ περὶ σωχῆς Λόγος α'. 51

tia, stultitia. ὁ κὲ ἡ ἄφρων, *imprudens, stultus.* Cui opponitur, ἄφρων δὲ φρον, *prudens.* δὲ φροσύνη, *prudentia;* ἀφρονέω, *stultesco.* δὲ φρονέω, *prudens sum.*

σημειῖον] Ut τὸ ξύλον, *signum.* σημειόω, ut δηλόω, *signo, noto,* σημειώσω. aorist. 1. ἐσημείωσα.

ἐπίστανται] Infinit ab ἐπίσταμαι, *scio, cognosco.*

ἐρᾶν] Infinit. ab ἐρέω, *amo,* de quo superius.

ἡγῶμαι] Infinit. præsens ab ἡγέομαι, *puto,* de quo supra.

προσκυνᾶν] Infinit. præsens à προσκυνέω, ut φιλέω, *adoro.* fut. προσκυνήσω. ἡ προσκύνησις, *adoratio.* Regit dativum.

Quemadmodum enim, puto, corpus hoc nostrum, anima non præsente, mortuum est, & foetidum; sic anima non movente seipsam ad orationem, mortua est, & misera, & olida. Cæterum quod omni morte acerbius existimare conveniat privari oratione, docet pulchrè nos Daniel magnus Propheta, magis eligens mori, quàm

θανόν, ἢ τρεῖς ἡμέρας μόνας σερηνω-
 αὶ προσευχῆς· ἔ γὰρ ἀσεβῆσαι τέτρω
 προσέταξεν ὁ τῷ Περσῶν βασιλεῖς,
 ἀλλὰ τρεῖς ἡμέρας μόνον σκοπέμεθα
 ἄρην. Ἀνὼ γὰρ ὁ θείας ῥοπῆς, ὅτε
 ἂν π. τῷ ἀγαθῶν εἰς τὰς ἡμετέρας,
 ἔλθοι ψυχᾶς. Θεὸς ὅ γὰρ ῥοπή συνεράττε-
 ται τῷ πόνων ἡμῖν, καὶ τέτους ἐπι-
 κερτίζῃ καλῶς, ἂν ἴδῃ προσευχῇ ἀγα-
 πῶντας, καὶ συνεχῶς τῷ Θεῷ δεομένους,
 καὶ πάντα ἐκείδεν τὰ ἀγαθὰ καταβή-
 σειδαι προσδοκῶντας.

οἶμα] *puto, arbitror, contractum*
ex οἶμα. fut. med. οἴσωμα.

ψυχῆς μὴ παρόσης] *Genit. abso-*
lutus, animā non presente. παρὼν,
παρόντ', praesens, παρῶσα, παρὼν, ἀ-
πάρειμι, adsum.

δυσώδες] *Neutrum, ὁ καὶ ἡ δυσώδης,*
olidus, foetidus, primæ contractorum.
δυσωδία, faetor. ὁ καὶ ἡ δύωδης, καὶ τὸ
δύωδες, gratum balans odorem. ἡ δύω-
δία, gratus odor. δύωδμος, seu δύωσ-
μα, benè olens. δύωδμία, & εὐοσμία,
gratus odor. ὄζω, oleo.

κνήσης] *Particip. praesens ἀκνήσκει,*
ut φιλέω, μουσεύω, κνήσκει, κνήσκω. ἡ

tres dies solos oratione privari : Non enim impium esse huic mandavit Persarum rex, sed tres dies solum volens invenire. Sine enim divina inclinatione nihil bonorum in nostras venerit animas. Dei verò inclinatio conjungitur cum laboribus nostris, & hos sublevat pulchrè, si viderit orationem diligentes, & assidue Deum præcantes, & omnia inde bona descensura expectantes.

κίνησις, *in tio*, κινήσις, *motivus*. κιν-
ητός, *mobilis*. ὀκνητός, *facile mobilis*.
ἀκίνητος, *immobilis*.

ἀθλία] ὁ ἀθλιός, miser, ἡ ἀθλία, misera. ἀθλίως, miserè. ἡ ἀθλίτης, miseria.

ἀλλὰ μὲν] at verò, atqui.

πικρότερον.] Comparat. gradus. ὁ
 πικρὸς, *amarus*, ἢ πικρὰ, τὸ πικρὸν.
 ἢ πικρότης, *amarities*. πικρῶς, *acerbè*.
 πικροῦν & πικρὸν, *amarum reddo*.

σέρνωμαι] Aorist. i. pass. infinit.
modi à σέρνομαι, privor. act. σέρω,
privo, σέρνω, ἐσέρνω, ἐσέρνω, ἐσέρ-
νωμαι, ἐσέρνωται, hinc σέρνω, privatio, ἐσ.

ρηται. Aorist. 1. pass. ἐσπερίδω. fut. 1. σερηθήσομαι. Aorist. 1. infinit. σερηθῶμαι, ut τυφθῶμαι. Regit genitivum.

ἐλόμην] Aorist. 2. participium verbi medii, ab αἰρέω, seu αἰρέομαι, *eligo*. aorist. 2. act. ἔλουν, quasi ab ἔλω, & augetur per ει. aorist. 2. medii εἰλόμην. aorist. 2. particip. ἐλόμην, ἐλομένη, ἐλόμενον.

ἀποθανῆν] Aorist. 2. infinit. ab ἀποθνήσκω, *morior*. compositum ex ἀπό & θνήσκω, *morior*. aoristus 2. ἐθανον.

τρῖς] Plural. num. accusat. neutrum τρία.

ἡμέρας] ἡ ἡμέρα, *dies*, ἡμέραι, & ἡμερῶς, *diurnis*.

μόνας] ὁ μόνος, *solus*, μόνη, μόνον. ἡ μονάς, *monādes*, *unitas*.

ἀσεβῆσαι] Aorist. 1. Infinit. ut φιλῆσαι, ab ἀσεβέω, *impius sum*.

προσέταξεν] Aorist. 1. act. ἀ προστάττω, *mando*, quartæ conjugat. baryton. composit. ex πρὸς & τάττω, *ordino*. fut. προσάξω. aorist. 1. προσέταξα. aorist. 2. προσέταγον. præterit. perfect. προσέταχα. pass. προσεταχμαι.

παγμῶν : πρόσταγμα, *mandatum*, *jussus*, *imperium*. ἢ πρόσταξις, *idem*. προστατικὸς, *imperativus*.

Περσῶν] Genit. plural. primæ sim. ἡ Πέρσης, *Persa*. vocat. ὦ Πέρσα.

Βασιλεὺς] *rex*, ἡ Βασιλεία, *regnum*. Βασίλισσα, *Regina*. Βασίλισσα, *idem*. βασιλικὸς, *regalis*. βασιλεύω, *regno*.

σκοπούμεν] Particip. præsent. verbi medii ἀ σκοπέω *considero*, *circumspicio*. σκοπήσω, ἐσκόπησα, primæ circumflexorum. Hinc illa Latinis usitata. *scopus*, & *Episcopus*, ab ἐπισκοπέω, *inspicio*.

εὗρον] Aorist. 2. infinit. ab εὗρίσκω, *invenio*.

ἀνδρῶν] Adverb. *sine*, *absque*. Regit genitivum.

ρόπης] ἡ ροπή, ut ἡ τιμή, *momentum*, *pondus*, *inclinatio*, ἀ ρέπω, *serpo*, primæ conjugat. baryt. præterit. med. ἔρροπα. hinc venit. ροπή, quod propriè de inclinatione lancis dicitur, & postea per metaphoram ad alia quoque trasfertur.

ἔλθοι] Optat. mod. Aorist. 2. ἔλθοιμι, ἔλθοις, ἔλθοι, ab ἔρχομαι, *venio*, quod sua tempora sumit ab ἔλθω.

συνεφάπτεται] Compos. à σύν & ἔπι & ἄπτομαι, de quo verbo superius. Jungitur cum Genitivo, quia est verbum tactus, quasi dicat D. Chrysostomus, *Dei propensio & benevolentia in nos simul nobiscum labores contingit, & quodammodo contrectat.*

πόνων] Genit. plural. ὁ πόνος, labor. πονέω, ut φιλέω, laboro, φιλόπονος, amans laboris, μισόπονος, osor laboris.

ἑπικερίζω] Præsent. temp. indicat. modi, ab ἑπικουρίζω, allevo, pondus minuo. compos. ex ἑπὶ & κουρίζω, levo. ὁ κοῦφος, levis. ἡ κουφότης, levitas.

ἰδῆ] Aorist. 2. act. conjunctivi modi, ab εἶδω, video. aorist. 2. εἶδον vel ἰδον. conjunct. εἰάν ἰδω, ἰδῆς, ἰδῆ.

Ὅτ' ἂν ἐν ἰδῶ πινὰ μὴ φιλέντα προσευχῇ, μηδὲ θερμὸν ἔρωτα ταύτης ἔχοντα καὶ σφοδρὸν, ἥδη μοι ὁδῶ δὴλός ὅτιν, ὡς ἐδὲν γυναικίον ἐν τῇ ψυχῇ κέκτεται. Ὅτ' ἂν δὲ ἰδῶ πινὰ τῆς τῷ Θεῷ λατρείας ἀνερέτως ἐχόμενον, καὶ τὸ μὴ προσεύχεσθαι συνεχῶς, ἐν ταῖς μέγισταις ἀριθμοῦντα ζημίαις, τιμωροῦμαι

ἀγαπῶντας] Particip. ab ἀγαπᾶω
amo, ut πρᾶω. fut. ἀγαπήσω. aorist.
ἦγάπησα. ἡ ἀγάπη, *charitas*. ἀγα-
πητός, *amabilis*, construitur cum ac-
cusativo.

δεόμενος] Particip. præsens à δε-
ομαι, *rogo*, oro, deponens futurum
medium, δέησομαι. Regit Genitivum.
ἡ δέησις, *precatio*.

ἐκθδεν] Adverb. à loco *inde*, il-
linc.

καταβήσεται] Fut. ἰ. infinitivi
verbi medii, ut πύσεται. à καταβαί-
νω, *descendo*, ex κατ' & βαίνω, de quo
jam supra, & in Grammat.

προσδοκῶντας] Particip. præsens.
à προσδοκῶ, *expecto*, ut πρᾶω. fut.
προσδοκήσω. ἡ προσδοκίσις, *expecta-
tio*.

Quando igitur videro aliquem
non amantem orationem, neque ca-
lidum amorem hujus habentem &
vehementem, jam mihi talis mani-
festus est, quod nihil generosum in
anima possideat. Quando verò vi-
dero aliquem Dei servitio insatiabi-
liter adhaerentem, & non assidue ora-
re

μαι τ' τοῦτον πάσης ἀρετῆς ἀσκητῶ
ἐν) βέβαιον, καὶ τῷ Θεῷ ναόν.

φιλεῖντα] Particip. præsent. temp.
ἀ φιλέω, απο, regit accusat.

Δερμὸν] Ut τὸν λόγον. ὁ Δερμὸς,
ἡ Δερμὴ τὸ Δερμὸν, *callidus*. ἡ Δερμό-
της, τ' Δερμότης, *calor*, *calliditas*.
Δερμαίνω, *calefacio*, quintæ conjuga-
tionis.

ἔρωτα] Accusat. quintæ simpl.
ὁ ἔρως, amor, τῷ ἔρωτι.

σφοδρὸν] ὁ σφοδρὸς, ἡ σφοδρά. τὸ
σφοδρὸν, *vehemens*. ἡ σφοδρότης, *ve-
hementia*. σφοδρά, *valdè*, *vehementer*.

ὁ δῆλος] *manifestus*, ἡ δῆλη, τὸ δῆ-
λον, ἀ δηλόω, *manifesto*. ἡ δῆλωσις, *ma-
nifestatio*.

ἐδὲν] Neutrum, ἐδεῖς, *nullus*, ἐδε-
μία, ἐδέν.

ῥηναῖον] ὁ ῥηναῖος, *generosus*. ἡ
ῥηναϊότης, *generositas*.

κέκτηται.] Tertia persona præterit.
perfecti. ἀ κτάσμαι, *possideo*, fut. med.
κτήσομαι. præterit. perfect. κέκτη-
μαι, & aliquando ἔκτημαι. unde τὸ
κτῆμα, *possessio*, seu res possessa, ἡ κτῆ-
σις, *possessio*.

re in maximis numerantem poenis,
conjicio talem omnis virtutis exerci-
tatores esse stabilem & Deitemplum.

ἀνορέτως] *insatiabiliter*. Adverb.
verbum est κορέω, *satio*. fut. κορέσω
& κορήσω. Hinc κόρος, *satietas*. κόρος
ἀπάντων, *omnium rerum est satietas*.
κορετός, *satiabilis*. ἀκορετός, *insatiabilis*.
& adverb. ἀνορέτως.

ἀριθμῶντα] Participium præsent.
temp. ab ἀριθμέω, *numero*, ἀριθμή-
σω, ἡριθμῶ. ὁ ἀριθμός, *numerus*.
ἀριθμητικός, *arithmeticus*. ἀριθμητι-
κή, *arithmetica*, *ars numerandi*. κατὰ
ἀριθμῶ, *enumero*, *recenseo*. ἀρίθμους,
numeratio. κατὰρίθμους, *enumera-
tio*.

τεκμαίρομαι] *conjicio*, *prædico*, *de-
nuntio*, *conjecturam capio*. idem τεκ-
μαίρω. τὸ τεκμήριον, *signum*, *indici-
um*, *argumentum*.

ἀσκητιῶ] ὁ ἀσκητής, *exercitator*,
primæ simp. ab ἀσκέω, *exerceo*, ἀσκή-
ομαι, *exerceor*, ἀσκήσω, ἡσκησά, ἡσκη-
κα, ἡσκημαι, ἡσκησας, hinc ἡ ἀσκήσις.
ἡσκηται, hinc, ἀσκητής. ἀσκητεία, *af-
cetria*, *monialis*. ἀσκητικός, *exercitator*
rins

rius. ἀσκητήριον, domus ubi asceta habitant, quasi dicas, exercitatorium.

βέβαιον] ὁ βέβαιος. *stabilis*, ἡ βεβαία, τὸ βέβαιον. βεβαίω, ut δηλῶ, *stabilis*.

Εἰ γὰρ σολισμὸς ἀνδρὸς, καὶ βῆμα ποδὸς, καὶ γέλως ὀδόντων ἀναγγέλλει τὰ περὶ αὐτῆς, κατὰ τὸ σοφὸν Σολομώντι, πολλῶ μάλλον δι' αὐτῆς καὶ λατρεία Θεοῦ, σημεῖον ὅτι δικαιοσύνης ἀπάσης, σολή τις ἔσται πνευματικῇ, καὶ θείᾳ, πολλῶν δ' ἐκκορρίαν, καὶ κάλλος. πρὸς χάριτα παῖς ἡμετέρας ἀφαινοίας τὴν ἐκάστον ἑυθιμίζουσα εἶον, ὅτι ἐῷσα φαῦλον, εὐδὲ ἄτοπον τὴν ἀφαινοίας κρατεῖν, αἰδεύουσα πείδουσα τὸ Θεόν, καὶ τιμὴν πρὸς αὐτὴν τιμῶν, πᾶσαν τὴν πονηροῦ ζητείαν ἀποπέμπεσαι παρ' αὐτοῦ, τοῖς αἰσχροῖς καὶ ἀτόποις ἐξελαίνουσα λόγιτοῖς, ἐν ὑποφύᾳ τὴν ἡδονῆς καλῶν πᾶν ἐκάστον ψυχῶν. Αὐτὴ γὰρ ἡ ὑπερηφανία μόνη ὡρέπεται τοῖς τὴν Χρυσὸν σεβομένοις, τὸ μηδὲν δελοῦν αἰσχροῦ, ἀλλὰ τηρεῖν ἐν ἐλευθερίᾳ τιμὴν ψυχῶν, καὶ εἶον κακὰ διαρμένον. Ὅτι μὲν ἐν παντελῶς ἀμύχανον ἀνὰ προσωχίας ἀρετῆς οὐκ ἔστιν, καὶ μὴ ταύτης παρ' αὐτοῦ τὸν εἶον, οἱ μὲν δὲ ἅλῃ ἀπασιν ἔτι.

ἡ βεβαιώσις, *stabilimentum*, *confirmatio*. ἡ βεβαιότης, *stabilitas*, *firmitas*, *item constantia*.

ναὸν] Ut ἔ' λόγον. ὁ ναὸς, *templum*. Atticè νεώς.

Si enim vestis viri, & gressus pedis, & risus dentium, nunciat quæ illius, secundum sapientem Salomonem, multò magis oratio & cultus Dei, signum est justitiæ omnis, vestis quædam existens spiritualis & divina, multam venustatem & pulchritudinem præbens nostris mentibus, uniuscujusque conformans vitam, non sinens vitam nihili & absurdam occupare animam, revereri persuadens Deum, & qui ab ipso honorem, omnem mali incantationem ablegare docens, turpes & absurdas expellens cogitationes, in contemptu voluptatis constituens uniuscujusque animam : Hæc enim superbia sola competit Christum colentibus, nulli servire turpi, sed servare in libertate animam & vitam mundatam. Quòd igitur omnino impossibile (sit) sine oratione virtuti convivere, & cum hac pertransire vitam, puto clarum omnibus esse.

στολισμός] ὁ *vestis, vestimentum*, ἀστολίζω, *induo, vestio*. τὸ στολισμα *vestimentum*. ὁ στολιστής, *vestiarius*, *qui stolas & alias vestes conficit*.

ἀνδρὸς] ὁ ἀνὴρ, *vir, ἀνέρος, ἀνδρὸς*. ὁ καὶ ἡ ἀνδρώδης, *virilis, magnanimus*. ὁ ἀνδροφόνος, *homicida*, ἡ ἀνδροτονία, *homicidium*. ἡ ἀνδρεία, *fortitudo*. ἀνδρείως, ἀνδρικῶς, *viriliter*. ἀνδρίζομαι, *virilem aetatem ingredior, vir fio*.

βῆμα] τὸ, τῆ βήματος, *hic significat gressum, incessum*. βαίνω, *vado*.

γέλως] ὁ, τῆ γέλωτος, *risus*, & τῆ γέλω, *per quartam simplicium*. γελᾶω, *rideo*, secundæ contractorum. γελοτοποιός, *artifex risus*. γελοῖται, *ridiculus*.

ὀδόντων] ὁ ὀδύς, *dens*.

ἀναγγέλλει] Tertia persona singulari. ab ἀναγγέλλω, *annuncio*. composit. ex ἀνά & ἀγγέλλω, de quo supra.

σοφὸν] ὁ σοφός, *sapiens* ἢ σοφία. ἡ φιλοσοφία, *sapientia*. φιλοσοφῶ, *sapientiae studio*.

Σολομώντα] Ut Ξενοφῶντα. ὁ Σολομών, *Solomon*.

σολή τις] Accentus erectus in priore dictione ob sequentem encliticam. ἢ σολή, ᾧ σολῆς, *stola, vestis*.

ὀμορφίαν] ἢ εὐμορφία, *venustas*. ὁ καὶ ἡ εὐμορφία, *venustus*. Opposita sunt, αἰμορφία, *turpitudine*, & αἰμορφία, *turpis*. μορφή, *forma, species*. μορφῶς, *formo, figuro*.

καλλία] τὸ, τῇ καλλείᾳ, *pulchritudo*. primæ contract.

ῥυθμίζουσα] Participium præsent. temp. ἀ ῥυθμίζω, *ad numeros aptos redigo*. Hic compono, conformo, effingo. ὁ ῥυθμὸς, *rythmus, concinnitas*. ῥυθμικός, *rythmicus*.

ἔωσα] Particip. præsent. temp. ab ἔαω, *finio*, ut τιμάω. fut. ἔασω. imperfect. ἔειπον, ἔειπον, *sinebam*. auge-tur enim per ει.

φαῦλον] ὁ φαῦλος, *nauci, nihil*. ἀνδρωπος φαῦλος, *homo nullius mo-menti*. ἡ φαυλότης, *vilitas*.

ἄτοπος] ὁ καὶ ἡ, *absurdus*, τὸ ἄτοπον, *absurdum*.

αἰδέσθαι] Infinit. præsent. temp. ab αἰδέομαι, *revereor*. fut. med. αἰδέσομαι, & αἰδέσομαι. ὁ καὶ ἡ αἰδέσιμος, *reverendus*.

πείθουσα] Particip. præsens temp. à πείθω, *persuadeo*, tertiæ conjugat. baryt. de quo suprà.

ροητεῖαν] ἡ ροητεία, *incantatio, fascinatio*. ὁ ροήτης. *impostor, magus*. ροητεύω, *incanto*.

ἀποπέμπεσαι] Infinit præsens, ab ἀποπέμπομαι, seu ἀποπέμπο, *ablego, dimitto abs me*. componitur ex ἀπό & πέμπω, *mitto*, primæ conjugat. baryt. fut. πέμψω, ἀποπέμψω. præterit. med. πέπομπα, hinc πομπή, *pompa*, & ὁ πομπὸς, *qui aliquem deducit*.

παιδεύουσα] Participium præsens temp. à παιδεύω, sextæ. baryt. παιδεύσω, ἐπαιδεύουσα. ὁ καὶ ἡ δὲ παιδευτός, *doctus*. ὁ καὶ ἡ ἀπαιδευτός, *indoctus*.

αἰσχροὺς] ὁ αἰσχερός, *turpis*. comparat. αἰχρίων, superlat. αἰχρίστος.

ἔξελαύνουσα] Participium præsens temp. ab ἔξελαύνω, *ejicio, extermino*. compos. ex præpositione ἔξ & ἐλαύνω, *agito, pello*. quod sua tempora sumit ab ἐλάω. fut. ἐλάσω. aorist. 1. ἤλασα.

λογισμὸς] ὁ λογισμὸς, *cogitatio*, à λογίζομαι, *cogito, ratiocinor*. præterit. perfect.

perfect. λελόγισμαι, λελόγισαι, λελόγισαι. ὁ λογιστής, *raticionator*. λογιστὴς, *rationalis*.

ὑπεροψία] *Dativus secundæ simp.*
ἢ ὑπεροψία, *superbia, contemptus, des-*
picientia, ab ὑπερόψομαι, *contemno,*
despicio, ad verbum, *supervideo*.

ἡδονῆς] ἢ ἡδονή, *voluptas*. τὸ ἡδός,
idem, apud Poëtas ἡδομαι, *delector*.

καθίστασα] *Particip. præsentis*, à
καθιστάω, *constituo*. idem enim signi-
ficat, quod καθίστημι.

ὑπερηφανία] *superbia*, secundæ
simpl. ὑπερηφανεία, idem. ὑπερήφαν-
ος, ὁ ἢ ἡ, *superbus*. ὑπερηφάνως, *su-*
perbè. ὑπερηφανέω, *superbio, despicio,*
sperno.

σεβομένοις] *Participium præsentis*,
verbi medii. à σεβομαι, *colo*. Acti-
vum σεβω, nec conjugatur ultrà im-
perfectum.

δουλόειν,] *servire*, *Infin.* à δου-
λεύω, *servio*, sextæ baryt. ὁ δοῦλος,
servus. ἡ δούλη, *serva*. δουλεία, *ser-*
vitus.

τηρεῖν] *Infin.* *præsent.* à τηρέω,
servo. fut. τηρήσω, ἐτήρησα, τετήρηκα.
σύντηρέω, *conservo*. primæ conjugat.
circumflexorum. F 3 ἐλδ-

ἐλευθερία] ἢ ἐλευθερία, *libertas*. ὁ
ἐλεύθερος ἢ ἐλευθέριον, *liber*. ἐλευ-
θερώ, *libero*.

καθαθαρμένῳ] Dat. participii
præterit. temp. passivi, ἀ καθαίρω,
mundo, purgo. καθαίρομαι, *mundor*.
fut. καθαράω, præterit. act. κακάθαρ-

Πῶς γὰρ ἂν τις δρετὶν ἀσκήσῃ, μὴ
προσῶν ἢ προπύπτων συνέχῳ τὰ ταύ-
της χορηγῶ ἢ δετῇ; Πῶς ᾧ ἂν τις
ἐπιθυμήσῃ ἐν σώφρωνι, ἢ δίκαιῳ,
μὴ ὁμιλῶν ἡδέως τὰ ταῦτά τε ἢ πλείω
τέταν ἀπαντῶντι παρ' ἡμῶν; Βέλομαι
ᾧ ἐπιδείξαι διαβροχέων, ἐπὶ καὶ ἀμαρ-
τημάτων γήμοντας αἱ προσευχαὶ λά-
βωσιν ἡμᾶς, ταχέως ἀποκαθαίρουσι. Κάι-
τοι τί μᾶλλον γήνοιντο ἂν προσευχῆς, ἢ δε-
υτέρου, ἵνα ἂν ἀλεξιζάρμακον φανῇ τι
ἔσα τοῖς ταῖς ψυχαῖς νοσοῖσι.

πῶς] *quomodo*, hīc usurpatur in-
terrogativè, alias infinitum est &
encliticum.

ἀσκήσῃ] Tertia persona aoristi
Æolici ab ἀσκέω, *exerceo*, de quo
suprà.

κα. pass. κακάδαρμαι. particip. perfect. κακάδαρμένον, *purgatus, mandatus.*

παντελῶς] Adverb. *omnino, perfectè.*

πορεύεσθαι] Infinit. præsent. à πορεύομαι, *vado.* fut. πορεύσομαι. aorist. 1. ἐπορεύθην, *ivi.*

Quomodo enim quis virtutem exercuerit, non accedens & accidens indefinenter hujus largitori & datori? Quomodo verò quis cupiverit esse temperans & justus, non conversans suaviter ei, qui hæc & plura horum flagitat à nobis? Volo autem ostendere paucis, quod etiamsi peccatorum repletos orationes nos deprehenderint, citò mudent. Atqui quid majus sit oratione vel divinius, quando medicamentum quoddam videtur existens animis ægrotantibus?

προσπών] Participium à προσέμι, *accedo.*

προσπίπτων] Particip. præsent. à προσπίπτω, *accido, advolvor.* compos. ex præposit. πρὸς & πίπτω, *cado.* fut. πλώσω

πίσω *construitur cum dativo. ἢ πῶ-
σις, casus. ἢ ἀντίπῶσις, casuum permu-
tatio.*

χορηγῶ] ὁ χορηγός, *propriè dux &
magister chori, choragus, qui chorum
ducit. Item, qui ornamenta sacris
choreis necessaria suis sumptibus præ-
bet, & generatim, quivis suppedita-
tor & subministrator, ita ut χορηγός,
idem sit quod ὁ δότηρ, dator, τὸ δο-
τήρ, à δίδωμι, do. perfect. pass.
δέδομαι, δέδοσμαι, δέδοται, hinc δότηρ.
χορηγέω, ut φιλέω, chorum duco, item
subministro, suppedito.*

ἐπιθυμῶ] Aoristus Æolicus,
ab ἐπιθυμέω, *desidero.*

ὁμιλῶ] Particip. præsens ab ὁμι-
λέω de quo prius.

ἡδέως] Adverb. *suaviter. ὁ ἡδύς,
suavis, ἡδεῖα, ἡδύ. ἡδόμεαι, delector.*

πλείω] Plural. num. gen. neut.
τὰ πλείονα, πλείονα, πλείω, Singular.
πλεῖον, & est comparat. gradus. ὁ
πολύς, τὸ πολύ. comparat. πλείων, τὸ
πλείον. superlat. πλεῖστος, τὸ πλείστον.

ἀπαιτῶ] Particip. præsens. ab
ἀπαιτέω, *deposco, efflagito, composit.
ex ἀπὸ & αἰτέω, de quo supra.*

ἐξομῶ]

βέλομαι] *volo. verbum deponens.*
fut. med. βελήσομαι. aorist. 1. pass.
ἐβελήθην, *volui.*

ἐπιδείξαι] Aorist. 1. Infinit. ab
ἐπιδείκνυμι, *ostendo. composit. ab*
ἐπι & δείκνυμι.

διὰ βραχέων] *paucis, breviter. ὁ*
βραχὺς, τὸ βραχέος, brevis, ἡ βραχεΐα,
τὸ βραχύ.

καὶν] Pro καὶ ἐάν, *etiamsi.*

ἁμαρτημάτων] Genitivus plural.
quintæ simpl. τὸ ἁμάρτημα, *peccatum,*
ab ἁμαρτάνω, *pecco. ἁμαρτήσω. ἡ ἁ-*
μαρτία, peccatum. ὁ ἁμαρτωλὸς, pec-
cator.

γέμοντας] Particip. præsent. ἂ γέ-
μω, *plenus sum, redundo. Regit ge-*
nitivum, quippe verbum implendi.

λάβωσι] Tertia persona aorist. 2.
conjunct. modi plural. num. ἂ λαμ-
βάνω, *accipio. Aorist. 2. ἔλαβον. aor.*
2. conjunct. ἐάν λάβω.

ὑποκαθαίρεισι] Tertia persona plu-
ral. num. indicat. modi, ab ὑποκα-
θαίρω, *mundo. expurgo. composit. ex*
ὑπὲρ & καθαίρω, purgo, mundo.

γέοιτ' ἂν] *fuero. Aorist. 2. opta-*
tivi modi, γηοίμην, γέοιο, γέοιτο, ἂ
γίνομαι seu γίνομαι. ἀλεξί-

ἀλεξιφάρμακον] Ut τὸ ξύλον, *remedium adversus pharmacum*, seu *venenum* : *amuletum*. compos. à verbo ἀλέξω, seu ἀλέξέω, arceo, depello propulso, item auxilior, & à nomine φάρμακον. ὃ καὶ ἡ ἀλεξίανος, *depulsor mali vel malorum*. ἡ ἀλεξικακία, *malorum depulsio*.

Οὐκ ἔν τῳ πρώτῳ Νινδύτῃ φαίνονται
 ἅλ' ὡροσευχῆς ἀναλυσάμενοι τὰς πολ-
 λαῖς πρὸς Θεὸν ἀμαρτίας, ἅμα τε γὰρ
 ἔλαβεν αὐτὰς ἡ ὡροσευχή καὶ δικαίως ἐ-
 ποίησε, καὶ πόλιν εἰδισμένῳ ἀκολασίᾳ, καὶ
 πομπείᾳ, καὶ ᾧ δανόμῳ βίῳ συζῆν, ἐπα-
 ῶρδωσιν ὀξέως, παλαιᾶς συνηθείας μὲ-
 ζον ἰχυύσασα τῇ ἐρασίᾳ νόμων πλήρη
 πεποιικυῖα τῷ πόλιν, συνεφεληκομένη
 μεθ' ἑαυτῆς, καὶ σωρεσύνῳ, καὶ φιλαν-
 δρωπίαν, καὶ πρᾶντητα, καὶ πρένοισιν
 ᾧ πωχῶν ; ἔ γὰρ ἀνέχεται χερεὶς τέτων
 ἐνδιατᾶν πωχοῖς, ὅλλ' εἰς ἡν ἂν οἰ-
 κήσῃ διάνοιαν, πλήρως ποιεῖ δικαιοσύνης
 πάσης, παυδοτεμβύσα πρὸς ἀρετῇ, καὶ
 κακίαν ὀξορίζουσα. Καὶ δὴ καὶ τότε εἴτις
 εἰσῆλθεν εἰς Νινδὴν τὸ πόλιν, καὶ πρῶτε-
 ρον αὐτῷ ἀκρεβῶς ὅπιστά μιν, ὅτι
 ἂν ἐπέγνω τὸ πόλιν ὅπως ὀξαίρῃς, ἀπὸ
 τῆ

περὶ προσευχῆς Λόγος α'. 71

φανῇ] conjunct. modi pass. aor.

2. à φαίνω, de quo jam sæpius εἶπεν
φανῶ, φανῆς, φανῇ.

νοσῦσι] Dat. plural. part. præsent.
temp. à νοσέω, *agrotō*. νοσήσω. particip.

ὁ νοσέων, τῶ νοσέοντι & νοσούντος, Dat.
plural. τοῖς νοσέουσι νοσούσι.

Igitur primi Ninivitæ videntur
per orationem solvisse multa contra
Deum peccata, simul enim cepit il-
los oratio, & justos fecit, & civitatem
assuetam intemperantiæ, & malitiæ,
& vitæ iniquæ convivere, correxit
statim, veteri consuetudine plus po-
tens, cœlestium legum plenam faciens
civitatem, trahens secum & tempe-
rantiam, & humanitatem, & man-
suetudinem, & curam mendicorum;
non enim sustinet sine istis conversa-
ri pauperibus, sed in quamcumque
mentem venerit, eam plenam facit
justitiæ omnis, instruens ad virtutem,
& malitiam exterminans. Atqui &
tunc, si quis intrasset in Niniven ci-
vitatem, & prius ipsam accuratè cog-
noscens, non agnovisset civitatem :

τῷ φαυλοτέρῳ εἰς πρὸς δύσεβαν μετε-
πήδησεν.

πρῶτοι] ὁ πρῶτος, *primus*, superlat. *gradus*. πρωτεύω, *primus sum*. τὰ πρωτεῖα, *prima*.

ἀναλυσάμενοι] Aorist. 1. particip. verbi medii, ut τυφάμενοι, ab ἀναλύω, *dissolvo*, *resolvo*, ab ἀνὰ & λύω, λύσω, ἀναλύσω, ἔλυσα, ἀνέλυσα, λυσάμενος, ἀναλυσάμενος. ἡ λύσις, *solutio*. ἀνάλυσις, *resolutio*.

ἅματε] *simul*. Adverb. cum dictione enclitica τε.

εἰδισμένῳ] Particip. pass. præterit temp. ab εἰδίζω, *assuefacio*. imperfect. εἰδίζον, augetur enim per ει. εἰδίζομαι, *assuesco*. particip. perfect. εἰδισμένον. καὶ τὸ εἰδισμένον, *more solito*.

ἀκολασία] Dat. secundæ simplicium. ἡ ἀκολασία, *intemperantia*. ἀκόλαστος, *intemperans*, *incontinens*.

ἐπανόρθωσεν] Aorist. 1. indicat. modi ab ἐπανορθόω, *corrigo*, ut δηλώω. fut. ἐπανορθώσω, componitur ex ἐπι & ἀνὰ & ὀρθόω. imperfect. ἐπανόρθωον, ἐπανόρθων & ἐπινοόρθων.

sic derepentē à vita deteriore ad pietatem transfiliit.

ὀξέως] Adverb. *statim*, aliàs *acutè*. ὁ ὀξύς, *acutus*, ἡ ὀξεία, τὸ ὀξύ. ὀξύ-
νω, *acuo*.

παλαιᾶς] Genit. secundæ simpl. ὁ παλαιός, *antiquus*, ἡ παλαιά, τὸ πα-
λαιόν.

συνήθειας] Genit. secundæ simpl. ἡ συνήθεια, *consuetudo*, *familiaritas*. ὁ
καὶ ἡ συνήθης, *consuetus*, *familiaris*. συν-
ήθως, *consuetè*, *pro more*, *familiariter*.

μείζον] *maius*, comparat. gradus. ὁ μέγας, *μείζων*, τὸ μείζον, *μέγιστον*.

ἰχύουσα] Particip. aorist. i. ab ἰχύω, *possum*, *valeo*, sextæ baryt. fut. ἰχύσω. aorist. i. ἰχουσα. aorist. i. part. ὁ ἰχύσας, ἡ ἰχύουσα. ἡ ἰχύς, τὸ ἰχύον, *robur*, *vis*, *potentia*. ἰχυεὺς, *robustus*, *potens*. ἰχυρῶς, *robustè*, *vali-
dè*. ἰχυεῖω, *robustum facio*, *corroboro*.

πλήρη] Accusat. singul. ab ὁ καὶ ἡ πλήρης, *plenus*. τὸ καὶ τὸ πλήρες, *πλή-
ρης*, primæ declinat. contractorum. regit. genitivum. Est enim nomēn
copiæ. πληρῶω, *impleo*, ut δηλώω. ἡ
πλήρωσις, *impletio*. τὸ πλήρωμα, *com-
plémentum*.

πεποινηκυῖα] Particip. perfect. act.
ὁ πεποινηκώς, τὸ πεποινηκός. ἡ πεποι-
νηκυῖα, τὸ πεποινηκυῖας à ποιέω *facio*.

συνεφέλκομένη] Particip. præsent.
temp. à συνεφέλκομαι, *attraho*, com-
ponitur ex præposit. συν & ἐπὶ cu-
jus tenuis mutatur in aspiratam, ab-
jecto ι, & ἔλκω seu ἔλκομαι, *trabo*, im-
perfect. ἔλκων, augetur enim per ει.
μεθ' ἐαυτῆς] *secum*. abjicitur α præ-
positionis μ, & τ mutatur in θ.

πτωχῶν] ὁ πτωχός, *mendicus*. ἡ πτω-
χεῖα, *mendicitas*. τὸ πτωχεῖον *locus in*
quo mendici degunt, & aluntur. πτω-
χοδοχεῖον, idem. πτωχεύω, *mendico*.

ἀνέχεται] Verbum med. præsent.
temp. ab ἀνέχομαι, *suffero*, *tollero*.
ἀνέχου ἢ ἀπέχου, *sustine* & *abstine*.
ἀνέχε, idem, ἡ ἀνοχή, *tollerantia*, *pa-*
tientia, item. *cessatio*, hinc ἀνοχαί, *in-*
ducia.

ἐνδιχτάδαι] Infinit. præsens. ut
πιμάδω, ab ἐνδιχτάομαι, secundæ
conjugat. circumflexorum, *inhabito*,
conversor, *vivere inter aliquos*. com-
pos. ex ἐν & διχτάομαι, *vitam dego*.
cujus plura significata, ut Lexica o-
stendent. regit hîc dativum, vi præ-
positionis

positionis ἐν, perinde enim est ἐνδι-
ατάομαι πτωχοῖς, atque διατάομαι ἐν
πτωχοῖς.

οἰκήσῃ] Aorist. 1. conjunct. mod.
ab οἰκῶ, habito, οἰκήσω, ὤκησα, aor.
1. conjunct. ἐὰν οἰκήσω, οἰκήσης, οἰ-
κήσῃ.

ὁ οἶκος] domus. ἡ οἰκία, τὸ οἶκμα,
idem. ὁ οἰκέτης, famulus.

παιδοτελεῖσα] Particip. præsens
α παιδοτελεῖω, instruo, erudio. fut.
παιδοτελεήσω. aorist. 1. ἐπαιδοτελέη-
σα : nam composita à nominibus au-
gentur in principio.

ἔξορίζω] Participiorum præsens
ab ἔξορίζω, extermino, ejicio. compo-
nitur ab ἔξ & δείζω, finio, definio,
termino. ὁ δεισμός, finitio, definitio.
δεισμα, idem. δεισιμός, finitivus. ὁ
δειστής, finitor, mensor. ὁ δειζών, τὸ
δείζοντος, horizon, finitor, finiens. ὁ
ἔξορισμός expulsio, exterminatio.

εἰσῆλθεν] Aorist. 2. act. ab εἰσέρ-
χουμι, ingredior. ab εἰς & ἔρχομαι.
aorist. 2. ἦλθον, εἰσῆλθον.

πρότερον] prius, hîc adverb. ali-
às nomen. ὁ πρότερος, ἡ προτέρα, τὸ
πρότερον, à præposit. πρό.

ἐπιτάμην@] Participium præsent.
temp. ab ἐπίταμαι, de quo suprâ.

ἐπέγνω] Tertia persona aorist. 2.
ab ἐπιγνώσκω, cognosco, quod sumit
sua tempora à γνῶ, à quo fit ver-
bum in μι, γνῶμι, tertiæ conjugat.
verborum in μι. Aorist. 2. ἔγνω, ἔγ-
νωσ, ἔγνω. ἐπέγνωεν, ἐπέγνωες, ἐπέγνω. ἡ
γνώσις, cognitio. γνωστός, cognitus, notus.

Ὅσπερ γὰρ γυναῖκα πτωχὴν ῥάκια φέ-
ρσαν μετὰ τις χρυσοῖς ἱματίοις κεκοσμη-
μένῳ ἰδὼν, ὅτι ἂν ἐπιγνοίη τὸ γυναι-
κὸν, ἕτως ὁ τὴν πόλιν ἐκείνῳ εἰδὼς πτωχεύ-
σαν πέρτερον, καὶ τῇ πνέματικῶν ἐρη-
μῶν ἔσαν θησαυρῶν, ἠγνόησεν ἂν ἢ τις ἢ
πόλις, ὡς τοσούτον ἔχουσαν δύχην μετα-
βαλῆσα, καὶ τρόπον, καὶ βίον πρὸς ἀρετὴν
ἐπαναγαγεῖν. Καὶ γυνὴ δὲ τις ἐν ἀκο-
λασίᾳ, καὶ πορνείᾳ πάντα βεβιωκυῖα τὴν
χρῆνον, ἅματι περτέπεσε πρὸς τὰς πό-
δας τοῦ Χριστοῦ, καὶ σωτηρίας ἔτυχεν.
Οὐ τοίνυν ἀποκαθαίρει μόνον ἁμαρτίας,
ἀλλὰ καὶ κινδύνους ἀποκρέεται μεγά-
λους· ὁ γὰρ τοι Βασιλεὺς, ὁμῶς τε καὶ Περ-
φῆτης ὁ θαυμάσιος Δαυὶδ τοὺς πολ-
λὰς, καὶ χαλεπὰς, πολέμους τῇ προσω-
χῇ διέφυγε, τῷτο μόνον τὸ ὄπλον τὸ στρα-
τιᾶς

ἄγνωστος, *ignotus*.

ἄξαίφνης] Adverb. *derepentè*:

φαυλοτέρου] ὁ φαῦλός, *vilis*. com-
parat. ὁ φαυλότερος.

μετεπήδησαν] Aorist. 1. aēt. ἂ με-
ταπηδέω, ex μῦ & πηδέω. fut. πε-
δήσω. Aorist. 1. ἐπήδησα, μετεπήδησα
secundæ conjugat. circumflexorum.
τὸ πῆδημα, *saltus, saltatio*.

Quemadmodum enim mulierem
mendicam, centones ferentem, post
hæc aliquis aureis vestimentis orna-
tam videns, non agnosceret mulier-
culam; sic & civitatem illam videns
mendicantem prius, & spiritualium
orbam existentem thesaurorum, ig-
norasset, quænam (esset) illa civitas,
quam tantum potuit oratio transmu-
tare, & mores, & vitam ad virtutem
adducere. Et fœmina quædam intem-
perantiâ & fornicatione omne vivens
tempus, simul atque accidit, d pedes
Christi, etiam salutem obtinuit. Non
solum autem purgat peccata, sed &
pericula amovet magna: nam Rex si-
mul & Propheta admirabilis David
multa & gravia bella oratione effugit;

πᾶς προβαλλόμενος καὶ πῶς ἔχον τοῖς
 ἑαυτῆς σφαπώταις καθ' ἡσυχίαν καὶ ἄδ-
 αν δαυλαύς τ' εὐκείας.

γυναῖκα] Accusat. plural quintæ
 simpliciū. ἡ γυνή, τ' γυναικός. ὁ γυ-
 ναικῆς, muliebris.

ράκια] Ut τὰ ξύλα. τὸ ράκιον, ve-
 stis vilis & detrita, cento. τὸ ράκος,
 τῆ ράκις, idem. ὁ ρακέας, raphanus.

φίευσαν] Participium præsent à
 φέρω.

χρυσούς] Ut τοῖς λόχοις. ὁ χρύσεος,
 χρυσοῦς, aureus. ὁ χρυσός, τὸ χρυσίον,
 aurum. χρεῖστός, in auro.

ἱματίοις] Dat. plural. τὸ ἱμάτιον,
 vestimentum.

κοσμημένῳ] Particip. pass. præ-
 terit. temp. à κοσμέομαι, ornor, con-
 decoror. κοσμέω, orno, κοσμήσω. pri-
 mæ conjugat. circumflexorum. ὁ κόσ-
 μος, mundus, ornatus. ὁ κῆ, ἡ κόσμις,
 moderatus, modestus.

ἰδὼν] Particip. aorist. 2. τῆ ἰδόν-
 τος, ab εἶδω, de quo jam sæpius.

ἐπιγνοίη] Optat. modi aorist. 2.
 vel præsent. temp. γνοίω, γνοίης,
 γνοίη,

hoc solum munimentum exercitui
objiciens & præbens suis militibus se-
cundum quietem & securitatem frui
victoria.

γνῶν, à γνῶμι, & γηνώσκω, cognosco.
ἐπιγνῶν, ἐπιγνῶνς, ἐπιγνῶν, ab ἐπι-
γηνώσκω.

τὸ γύναιον] Diminutivum, *mulier-
cula*.

εἰδώς] Particip. præterit. temp.
τῷ εἰδότε, ἡ εἰδυῖα, τῷ εἰδυῖας, per
Syncopen, pro εἰδηνῶς εἰδηνυῖα, εἰδην-
κός, ab εἶδω seu εἶδέω.

πῶχεύσαν] Particip. præsent. ἡ
πῶχεύω, *mendico*.

ἔρημων] ὁ καὶ ἡ ἔρημος, *orbis, ex-
pers*. Regit genitivum. ἡ ἔρημία, *sa-
litude, orbitas*.

ἠγνόησεν] Aorist. 1. ab ἀγνοέω, *ig-
noro*. Fut. ἀγνοήσω. Aorist. 1. ἠγνό-
ησα. ἡ ἀγνοία, *ignorantia*.

ἴχυσεν] Aorist. 1. ab ἰχύω, *possum*.
de quo supra.

μεταβάλλουσα] Aorist. 2. part. act.
à μεταβάλλω, *muto, transmuto*. Fut.
μεταβαλῶ. Aor. 2. μετέβαλον. Aor.
2. particip. ὁ μεταβαλὼν, ἡ μεταβα-
λῶσα,

80 Ἰωάννου τῷ Χρυσόμῳ

λῆτα, τὸ μεταβαλὼν, *Componitur ex*
μῆ & βάλλω.

ἐπαναγαγῆν Aorist. 2. infinit. ab
ἐπανάγω, *traduco*. ex ἑπὶ & ἀνά &
ἄγω. Aorist. 2. ἦρον, ἦραρον. Aorist.
2. infinit. ἀγῆν, ἀγαγῆν, ἐπαναγαγῆν.

πορνεία] ἡ πορνεία, *fornicatio*. ἡ πορ-
νῆ, *meretrix*. τὸ πορνῆον, *lupanar*. πορ-
νώω, *scortor*. τὸ πορνίδιον, *scortillum*.
ὁ πορνικός *meretricius*.

βεβιωκῶ] Particip. præterit. aēt.
ἀ βιάω, *viuo*. Fut. βιώσω, βεβίακα. ὁ
βεβιωκῶς, ἡ βεβιωκυῖα, τὸ βεβιωκός.

ἀρροτέπεσεν] Aorist. 2. aēt. ἀ ἀρ-
ροτέω, *accido*. de quo superius.

ἔτυχεν] Aorist. 2. indicat. modi,
ἀ τυγχάνω, *habet genitivum*.

κινδύνες] Ut τῶς λόγους. ὁ κινδυν-
ος, *periculum*. κινδυνώω, *periclitor*. ὁ ἢ
ἡ ἀκινδυνός, *periculi expers*.

ἀποκρέμεται] Verb. medii præsens
indicativi modi, ἀποκρέομαι, *amolior*,
propulso, ex ἀπὸ & κρέομαι, seu κρέω,
pulso.

χαλεπός] Ut τῶς λόγους. ὁ χαλε-
πός, *difficilis*, *arduus*. ἡ χαλεπότης *dis-*
facultas. χαλεπαίνω, *ag ē fero*. quintæ
conjugat.

δέφυ-

περὶ προσωχῆς λόγος α'. 81

διέφυγον] Aorist. 2. indicativi modi, à διαφεύγω, *effugio*. Aorist. 2. ἔφυγον, διέφυγον, de quo suprà.

ὅπλον] Ut τὸ ξύλον, *arma, armatura*. ὁ ὀπλίτης, *armatus, qui arma fert*. ὀπλίζω, *armo*.

τῆς στρατιάς] Genit. secundæ sim. ἡ στρατία, *exercitus*. ὁ στρατιώτης, *miles*. στρατεύω, *milito*. στρατιωτικὸς, *militaris*. ἡ στρατεία, *expeditio, militia*. στρατηγέω, *exercitum ducō*. τὸ στρατήγημα, *strategema*. ὁ στρατηγός, *dux exercitus*.

προβαλλόμενος] Particip. præsentis. temp. vocis mediæ, à προβάλλω, seu προβάλλομαι. *objicio, obtendo*. componitur ex προ & βάλλω, de quo suprà. Jungitur hîc cum genitivo, vi præpositionis, quasi diceret Divus Chrysostomus, βαλλόμενος πρὸ τῆς στρατίας.

παρέχων] Particip. à παρέχω, *præbeo*, de quo antea.

ἡσυχίαν] ἡ ἡσυχία, *quies, otium*. ὁ ἡσυχός, *quietus*. ὁ ἡσυχός, ἡσυχός, *idem*. ἡσυχάζω, *quiesco*.

ἀδείαν] ἡ ἀδεία, *securitas*. ἀδεῶς, *adverb. securè*. ὁ ἡσυχός, ἡ ἀδείας, *sine metu*.

τῆς νίκης] Ut τῆς νικῆς. ἡ νίκη, *victoria*. νικητής, *victor*. νικῶ *vinco*. Ως

Ὡς οἱ μὲν ἄλλοι βασιλεῖς ἐν τῇ τῷ
 στρατηῶν ἐμπειρίᾳ, καὶ τῇ τέχνῃ, καὶ
 τοξόταις, καὶ ὀπλίταις, καὶ ἱπποδύσι, ἢ
 ἐλπίδι ἢ σωτηρίᾳ εἶχον. Οἱ δὲ μέγας
 Δαυὶδ ταῖς ἀγίαις δύχαῖς τὴν στρατι-
 ἀν ἐτείχευεν, ἐβλέπων εἰς ὄφρυν στρατι-
 ῶν, καὶ ταξιάρχων, καὶ ἱππάρχων, ἐδὲ
 χρήματα συλλέγων, ἐδὲ ὅπλα κατα-
 σκευάζων, ἄλλα δὲ θείαν πανοπλίαν ὅτε
 ἐρεαν καταφέρειν. Πανοπλία γὰρ ὡς
 ἀληθῶς ἐρεάνθη ἡ θεία προσευχή, καὶ
 μόνῃ δύνата φυλάττειν βεβαίως τὰς δε-
 δωκότας ἑαυτὰς τῷ Θεῷ. ἢ μὲν γὰρ
 ἢ ὀπλιτῶν ἰσχύι τε καὶ ἐπιστήμῳ, καὶ
 τοξοτῶν ἐμπειρίᾳ περὶ πόσιν πολλάν τις
 ἀποφαίνῃ μάταιον, καὶ βλέμματα πο-
 λεμικά, καὶ ἀντιπάλων δύφυχία, καὶ
 ἄλλα πολλὰ πρὸς τέττας προσευχῇ δὲ
 ἀμαχον ὄπλον, καὶ ἀσφαλὲς φυλακτήρι-
 ον, ὁμοίως μὲν στρατιώτην ἑνα, ὁμοίως
 δὲ πολλὰς ἀποκρομένην μυριάδας, ἐπεὶ
 καὶ Δαυὶδ ὁ θαυμάσιος ἢ Γολιάθ ἐκ-
 ρινον, ὥστερ δαίμονά τινα φοβερόν ἐφφ-
 χόμενον, ἐχ ὅπλοις, ἐδὲ ἔξιψεν ἄλλ'
 δύχαῖς κατέκτανεν οὕτως ἰσχυρόν μὲν
 βασιλεύον ἐν μάχαις ὄπλον ἢ προσευ-
 χῇ, ἰσχυρόν δὲ καὶ ἡμῖν πρὸς δαίμονας.

Itaque alii quidem Reges in ducum peritiâ & arte, & sagittariis, & armatis, & equitibus spem salutis habebant. Magnus verò David sanctis orationibus exercitum vallabat, non respiciens in faciem ducum & centurionum, & equitibus præfectorum, neque pecunias colligens, neque arma parens, sed divinam armaturam ex cælo deferens. Armatura enim verè cœlestis oratio & sola potest custodire stabiliter tradentes seipso Deo, armatorum enim vim & scientiam, & sagittariorum peritiam, proditio sæpè ostendit vanam, & oculi hostiles, & adversariorum magnanimitas & alia multa ad hæc. Oratio verò inexpugnabilis armatura est, & tuta munitio, similiter militem unum, & similiter multas propulsans myriades; postquam & David mirabilis illum Goliad, tanquam dæmonem quendam terribilem imminem, non armis, neque gladiis, sed orationibus prostravit. Tam fortibus Regibus in pugnis armaturæ (est) oratio, fortis verò & nobis adversus dæmones.

ἐμπειρία] Dat. singul. secundæ simpl. ἡ ἐμπειρία, *experientia*. ὁ ἐμπειρος, *expertus*.

τέχνη] ἡ τέχνη, *ars*. τεχνικός, *artificialis*.

τοξόταις] Dat. plural. ὁ τοξότης, *primæ simpl. sagittarius*. τοξόω, & τοξόομαι, *jaculor, sagittas mitto*. τὸ τόξον, *arcus*. ἡ τοξοσύνη, *ars sagittandi*. τοξοπονώ, *arcus & jacula conficio*.

ἵππευσι] Dat. plural. *tertiæ declinat. contractorum*. ὁ ἵππεύς, *equus*. Dat. plural. *formatur à nominat. singul. addito i*. ὁ ἢ ἡ ἵππος, *equus*. ἵππιδύω, *equito*. ἐφίππιον, *ephippium*, quia equo imponitur.

ἐτείχεζεν] Imperfect indicat modi, à τείχεζω, *muro circumdo, munio*.

βλέπων] Particip. præsent. temp. à βλέπω, *video*. *primæ conjugat. baryt. Fut. βλέψω. Aorist. i. ἐβλεψα. Aorist. i. med. ἐβλεψάμην*.

ὄφρυϊν] ἡ ὄφρυς, ἡ ὄφρυς, *supercilium*. *quintæ simpl. ὁ ὄφρυβεις τῷ ὄφρυβεντῷ, superciliosus*.

ταξίαρχος] ὁ ταξίαρχος, *centurio*. *composit. à nomine τάξις, ordo, & ἀρχός, imperator*. sic ὁ ἵππαρχος, *qui præst equitibus*.

χρή-

περὶ προσωχῆς Λόγου α. 85

χρήματα] τὸ χρήμα, *pecunia*, ad
verbum *utensile*. ἂ χράομαι, χρώμαι,
utor. præteritum perfectum. κέχρη-
μαι, *usus sum*. hinc χρήμα, *pecunia*.
ἢ χρήσις, *usus*.

συλλέγων] Particip. præsent. ἂ συλ-
λέγω *colligo*. composit. ex σύν & λέ-
γω, secundæ conjugat. baryt. præte-
rit. med. συλλέλοχα, hinc συλλογή,
collectio. ὁ σύλλογος *conventus*, *colle-
gium*.

κατασκιάζων] Particip. præsent.
ἂ κατασκιάζω, *præparo*. quartæ con-
jugat. baryt. Fut. κατασκιάσω. com-
posit. ex κτ̃ & σκιάζω, *paro*, *con-
ficio*.

καταφέρων] Particip. præsens, ἂ
καταφέρω, de quo jam sæpius.

δύναται] Præsens indicativi modi,
ἂ δύναμαι, *possum*, *valeo*.

φυλάττειν] Infinit. præsens ἂ φυ-
λάττω, *custodio*, de quo supra.

δεδωκότας] Particip. præterit. per-
fect. ὁ δέδωκας τῷ δέδωκός τε, ἂ δίδω-
μι.

ἐπιτιτῆς] Genitivus pluralis, ὁ ἐπι-
λίτης, primæ simplicium, *armatus*.

ἰχὺν] ἢ ἰχὺς, τῆς ἰχὺς, quintæ
H sim-

simplicium, vis, potentia.

προδοσία] *Secundæ simpl. proditio. ὁ προδότης, proditor, à προδίδωμι, prodo, trado.*

ὑποφαίνε] *Ab. ὑποφαίνω, ostendo, ex ὑπὸ & φαίνω, de quo sæpius.*

μάταιον] *ὁ καὶ ἡ μάταιος, vanus, irritus, stultus. ἡ ματαγότης, ἡ ματαγότης, vanitas.*

βλέμματα] *τὸ βλέμμα, oculus, visus, aspectus, à βλέπω, video. præterit. pass. βέβλεμμαι, hinc τὸ βλέμμα.*

πολεμικά] *ὁ πόλεμος, bellum. ὁ πολέμιος, hostis. ὁ πολεμικός, hostilis.*

ἀντιπάλων] *Genit. plural. ὁ ἀντίπαλος, adversarius.*

ἡ δύψυχία] *magnanimitas. ὁ καὶ ἡ δύψυχος, magnanimus. δύψυχως, animosè. δύψυχέω, sum animo forti, constanti.*

ἄμαχον] *ὁ καὶ ἡ ἄμαχος, inexprugabilis.*

Οὕτω καὶ ὁ Βασιλεὺς Εὐσεβίας ἐξελίγνεται τῷ πολέμῳ τῶν Περσῶν, στρατιὰν μὲν ἐχ' ὀπλίστας, ὀχλὸς δὲ μόνως ἀντιστάσας τῷ πλήθει τῷ ἀντιπάλῳ.

Οὕτω

ἀσφαλές] Ut τὸ ἀληθές, ὃ καὶ ἡ ἀσφαλής, *tutus, securus*. ἡ ἀσφαλεία *securitas*.

φυλακτήριον] τὸ, *custodia. propugnaculum*. ἀ φυλάττω, *custodio*.

ἕνα] Accusat. singul. εἰς *unus*. μιά, ἓν.

μυριάδας] Accusat. plural. ἡ μυριάς, ἡ μυριάς, *myrias*.

ἐπερχόμενον] Participium present. temp. ab ἐπέρχομαι, *supervenio, advenio, aggredior*. ex ὅπῃ & ἔρχομαι, *venio*.

ξίφεσι] Dat. plural. τὸ ξίφος, *gladius*, ut τὸ τέχος.

κατὶώμενος] Aorist. 1. vel 2. indicativi modi ἀ καταφέρω, quod hic est *prosterne*.

μάχαις] Dat. plural. ἡ μάχη, *pugna*. μάχομαι, *pugno*. ὃ καὶ ἡ μάχημος, *pugnax*. ὃ μαχητής, *pugnator*.

δαίμονας] Accusat. plural. ὃ δαίμων, τὸ δαίμον. vocat. ὦ δαίμων.

Sic & Rex Ezechias superior fit in bello Persarum, exercitum quidem non armans, solas verò orationes opponens multitudini hostium.

Οὕτω καὶ θάνατον διέφυγε μὲν τὸ πρὸς
σηκούσης ἀβλαβείας τῷ Θεῷ προσπεσὼν,
καὶ ἡ προσευχὴ μόνῃ δέδωκεν, ἀναβιώ-
ναι τῷ βασιλεῖ. Καὶ μέν γε ὅτι ψυχὴν,
ἡμῖν τεκνυῖαν ἡ προσευχὴ ῥαδίως ἀποκα-
ταίρει, διδάσκει ἡμᾶς ὁ τελώνης, δεηθεὶς
τῷ Θεῷ τυχεῖν ἀνέσεως, καὶ τυχάν· δι-
δάσκει ὅτι καὶ ὁ λέπρος ἅμα τε προ-
σπεσὼν τῷ Θεῷ, καὶ καθαρευθεὶς δι-
δέσκει. Εἰ ὅτι σῶμα διεφθαρμένον ὁ Θεὸς
ὁξέως ἰάσατο, πολλῷ μᾶλλον ψυχὴν
νεοσηκυσίαν ἀεραπέυσθαι φιλανθρωπῶς, ὅσο
ᾧ πικρότερον τῷ σώματος ἢ ψυχῇ, τε-
σοῦτο μᾶλλον εἰκὸς περὶ ταύτῃ πλεί-
ονα σπουδὴν ἐπιδείκνυσθαι τῷ Θεῷ. Καὶ
μυρία ἂν τις ἔχοι λέγειν, καὶ παλαιὰ
καὶ καινὰ, εἰ πάντας ἑξαριθμείας βού-
λοιτο τὰς ἀπὸ προσευχῆς σεσωσμένους.

Εξεχίας] *Ezechias*, declinatur ut
Αἰνείας.

ᾧ ἐξέρχεται] ἀ ἐξέρχομαι, seu ᾧ ἐ-
ρίγνομαι, *fit superior, vincō*, ex περὶ
& γίνομαι, de quo *suprà*. Regit hoc
loco genitivum, quia verba superan-
di habent genitivum.

ἐχ] Pro ἐκ, mutatur κ in aspi-
ratam χ, propter asperum spiritum
sequentem

Sic & mortem effugit cum decenti pietate Deo accidens, & sola oratio dedit Regi reviviscere. Porro quod animam peccantem oratio facile mundet, docet nos telonarius, precatus Deum consequi remissionem, & consecutus est: docet & leprosus simul & accidens Deo, & statim mundatus est. Si verò corpore corruptum Deus statim sanavit, multò magis animam ægrotantem curabit humaniter; quantò enim pretiosior corpore anima, tantò magis par est circa ipsam maiorem curam ostendere Deum. Et infinita qui habeat dicere & vetera, & nova, si omnes enumerare velit per orationem servatos.

sequentem in dictione ὁπλίσας, quæ est participium aët. Aorist. 1. ab ὁπλίζω, αἰτο.

ἀντιθήσας] Aorist. 1. aët. particip. ab ἀντίθεμι, cui varia significata, hîc idem est quod *oppono*, *objicio*, *regit*que accusativum.

τῶ πλῆθός] τὸ πλῆθος, *multitudo*, primæ contractorum.

προσηκούσης] Particip. præf. ὁ προσήκων, ἡ προσήκουσα, τὸ προσήκον, de quo initio diximus.

δουλαβείας] ἡ δουλεύουσα, *metus*, *reverentia*, *religio*, ὁ καὶ ἡ δουλεύουσα, *religiosus*, *reverens*. δουλεύω, *reverentiam habeo*.

προσπίπτω Aorist. 2. act. ἀπὸ προσπίπτω, de quo jam aliquoties.

ἀναβιώναι] Infinit. ab ἀνὰ & βίωμι, quod fit ἀβιώνω, νίω. ἀναβιώνω, *revivisco*. ἀναβίωμι, idem, tertiæ conjugat. verborum in μι.

ἡμαρτηκυῖαν] Particip. præteriti perfecti. ὁ ἡμαρτηκώς, ἡ ἡμαρτηκυῖα, τὸ ἡμαρτηκός, ab ἁμαρτάνω, *pecco*. Fut. ἁμαρτήσω.

ὁ τελώνης] τῆ τελώνης, *telonarius*, *publicanus*.

δεηθεῖς] Aorist. 1. particip. ἀπὸ δεήσας, *oro*, *rogo*. Fut. δεήσομαι. Regit genitivum.

τυχεῖν] Aorist. 2. infinit. ἀπὸ τυχάνω, habet genitivum. τυχάνω autem est Aorist. 2. particip. ab eodem verbo.

ὁ λεπρός] Tertiæ declinat. ἀπὸ quo Latinum, *leprosus*. ἡ ἰστέρα, *lepra*.

καταρ-

περὶ προσωχῆς Λόγος α'. 91

καθαρθείς] Particip. pass. aorist.

1. ut τυφθεῖς à καθαίρωμαι, *mundor*.
καθαίρω, *mundo*, de quo suprà.

διεφθαρμένον] Perfect. pass. parti-
cip. à διαφθείρω, *corrumpo*. διαφθείρο-
μαι *corrumpor*. præterit. aēt. διεφθαρ-
κα pass. διεφθαρμαι. particip. διεφ-
θαρμένον, διεφθαρμένη, διεφθαρμένον,
de quo suprà.

ιάσαπ] Aorist. 1. med. ab ἰάο-
μαι, *sano*, *medeor*. Futur. med. ἰάπ-
μαι. Præterit. perfect. ἴαμαι ἴσαι,
ἴαται, hinc τὸ ἴαμα, *medicamentum*,
sanatio. ἡ ἴασις, *sanatio*. ἱατρῆς, *medi-*
cus, & Ionicè ἱπτήρ. ἱατρὸς, idem.
τὸ ἱατρεῖον, *officina medici*.

νεοσκηΐαν] Præterit. perfect. parti-
cip. aēt. à νοσέω *agrotō*, de quo jam
antè.

διεραπύσει] Futurum à διεραπύω,
curo.

τιμωτέρα] ὁ τίμιον, *pretiosus*. τι-
μώτερος, *τιμώτατος*.

εἰκὸς] Genit. neutri. τῷ εἰκότος,
par est, *verisimile*, *probabile*. Item
consentaneum. ὡς εἰκὸς πιστεύειν, *ut par est*
credere.

καινά] Ut τὰ ξύλα. ὁ καινός, ἡ και-
νή,

καὶ τὸ καινόν. *novus. ἡ καινότης, ἡ και-
νότητος, novitas.*

Ἰξαριθμῶσαι] *Infinitt. vocis me-
dia, ab Ἰξαριθμέν, de quo supra.*

Ὡς δὲ τις τῶν ῥαθυμοτέρων, καὶ ὅτι
ἐδελόντων ὀπιμελῶς προσεύχεται, καὶ
απουδαίως, ἐκείνα τὰ ῥήματα πείθειεν
ἂν εἰρηκέναι τὸ Θεόν, ὡς, καὶ πᾶς ὁ λέγων,
κύριε, κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βα-
σιλείαν τῶν ἁγίων, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ
ἀδελφεία τῷ πατρὶς μου τῷ ἐν ἔρα-
νοῖς. Εἰ γὰρ εἰ μόνον Ἰξαριθμῶσαι πρὸς τὴν
ἡμετέραν σωτηρίαν τὴν προσευχὴν ἐνδύμι-
ζον, εὐκότως ἂν τις τούτοις ἐκέρχεται τοῖς
λόγοις. Ἐπεὶ γὰρ κεφάλαιον ἐστὶν ἀγαθῶν
τῇ προσευχῇ φημι, καὶ κρηπίδα, καὶ ρίζαν
τῷ λυσιτελεῖντος βίᾳ, μηδεὶς ὅτι προ-
φάσει ῥαθυμίας ἐκείνοις κεχρήσθαι τοῖς
λόγοις. Οὐδὲ γὰρ σωφροσύνη μόνη δύνα-
ται σώζειν ἄνθρωπον τῇ ἀλλοιῶν ἀγαθῶν, ἐδὲ
πρόνοια τῶν ἁγίων, ἐδὲ χρηστότης, ἐδὲ ἄλλο
τι τῇ ἀπουδαίῳ, ἀλλὰ θεὸς πάντα συν-
δραμεῖν εἰς τὰς ἡμετέρας ψυχὰς, προ-
συχὴ γὰρ ὡς περὶ ρίζα, καὶ κρηπίς ἀποθε-
ται. καὶ ὡς περὶ πλοῖον, καὶ οἰκίαν τὰ
κατάγειν ἰσχυρὰ ποιεῖ, καὶ συνέχῃ, ἔτι
τῷ

βέλοιντο] Optat. præsent. βελοί-
μινα, βέλοισι, βέλοιτο, βέλομαι.

σεσωσμένοις] Particip. pass. per-
fect. à σώζω, *servo*. perfect. pass. σέ-
σωσμαι, particip. σεσωσμένοις.

Fortè verò quis ignaviorum &
non volentium studiosè orare ,
& diligenter, illa verba sibi per-
suaserit dixisse Deum, videlicet :
Non omnis qui dicit mihi, Do-
mine, Domine, intrabit in regnum
cœlorum, sed faciens voluntatem pa-
tris mei, qui in cœlis est. Ego verò
si solam sufficere ad nostram salu-
tem orationem existimarem, meritò
quis his uteretur sermonibus : post-
quam verò caput esse bonorum ora-
tionem dico, & fundamentum, &
radicem utilis vitæ, nullus ad præ-
textam ignaviæ illis utatur verbis.
Neque enim temperantia sola potest
salvare absque aliis bonis, neque cu-
ra pauperum, neque bonitas, neque
aliud aliquid expetendorum ; sed op-
portet omnia concurrere in nostras
animas ; oratio verò tanquam radix
& crepido substernitur ; & quemad-
modum

τὸ ἡμέτερον βίον αἱ προσευχαὶ σὺνκρα-
τῶσιν, ἀνδρὶ δὲ ταύτης ἐδὲν ἂν ἡμῶν ἀγα-
θόν, ἐδὲ σωτήριον γένοιτο.

ἴσως] Adverb. *fortassis, equaliter.*
ἴσος vel ἴσος, *equalis.* ἡ ἰσότης, *equali-
tas.* ἰσῶ, *equo.* Futur. ἰσῶσω, ut δι-
λῶ.

ῥαθυμοτέρων] Comparat. gradus.
ὁ ῥαθυμος, *piger,* ῥαθυμώτερος, *pigrior.*
ἡ ῥαθυμία, *pignitia.* ῥαθυμῶ, *pignior.*

ἐδελόντων] Particip. praesens act.
ab ἐδέλω, *volo.* dicitur etiam δέλω.
Futur. δελήσω. τὸ δελήρεα, *voluntas.*

ἐπιμελῶς] Adverb. *diligenter.* ὁ
ἐπιμελής, *diligens.* ἡ ἐπιμελεία,
diligentia, cura. ἐπιμελέω, *curo.*

σπουδαῖως] Adverb. *diligenter.* ἡ
σπουδή, *diligentia.* ὁ σπουδαῖος, *diligens,*
studiosus. τὰ σπουδαῖα, *honestas, expe-
tenda.*

ῥήματα] Plural. num. τὸ ῥήμα,
verbum, formatur à ῥέω, ῥήσω, ἔρρηξα,
ἔρρημξα, hinc ῥήμα, *dictio, verbum.*
ἔρρησται, hinc ἡ ῥήσις, ἡ ῥήσις, *dictio.*
τὸ ῥησίδιον, *dictumcula,* ἔρρηται, hinc
ῥήτωρ, *rhetor.*

περίσειεν

modum navem & domum, ea quæ
infra firmam faciunt & continent :
sic & nostram vitam orationes con-
tinent, sine hac autem nihil nobis
bonum, nihilque salutare acciderit.

πείθειν] Tertia persona singul.
num. aoristi Æolici, optativi modi, à
πείδω *persuadeo*, de quo superius.

εἰρήκηναι] Preterit. perfect. act. in-
finitivi modi, ab εἶρῶ, ἐρήσω, εἶρηκα,
augetur enim per ει.

εἰσελεύσεται] Futur. med. ab εἰσέρ-
χουμαι, *ingredior*. sumit sua tempora
ab εἰσελεύδω.

ὁ ποιῶν] Particip. præsent. act. à
ποιέω, *facio*.

ἔξαρκειν] Infinit. præsens, ab ἔξ-
αρκέω, *sufficio*, ab ἔξ & ἀρκέω. Fut.
ἔξαρκέσω, ἔξαρκέσω.

ἐνδομίζον] Imperfectum à νομίζω,
puto.

ἐνότως] Adverb. *merito, jure*.

ἐκέχρητο] Plusquam perfectum
passivæ vocis à deponenti χράομαι,
utor. Futur. med. χρήσομαι. Præterit.
perfect. κέχρημαι. Plusquam perfect.
ἐκέχρημην, ἐκέχρησιν, ἐκέχρητο.

κερά-

κεφάλαιον] τὸ, *caput, summa, fons.*
ὁ καὶ ἡ κεφαλαϊώδης, *principalis.* κεφα-
λαϊωδῶς, *summarie.*

φημι) *dico*, *præsens indicativi mo-*
di, anomalum in μι. quòd reperiēs,
in Grammar.

κρηπίδα] *Accusat. quintæ simpl.*
ἡ κρηπίς τῆς κρηπίδος, *basis, crepido, fun-*
damentum.

ρίζαν] ἡ ρίζα, *radix. secundæ sim-*
plicium.

λυσitteλῆντος] *Particip. præsens, à*
λυσitteλέω, utilis sum, expedio, prosum.
ὁ καὶ ἡ λυσitteλής. *utilis, fructuosus.* ἡ
λυσitteλεια, *utilitas.* λυσitteλῆντως *uti-*
liter.

πεοράσει] *Dat. singul. ἡ πεοράσις,*
prætextus, excusatio. ὅτι πεοράσει,
sub prætextu. πεοράσων λαμβάνειν, *oc-*
casionem arripere.

κεχρήσθω] *Imperat. modi præter-*
perfect. à χράομαι, utor. κέχρησθω. κε-
χρήσθω, ut τέτυψω, τέτυφθω.

μελενω μιν

μήμνηται

Διὰ τῆτο ὁ Παῦλος εἰκείται συνε-
χῶς ἡμῖν ἀνακελεύμεθα, καὶ λόγων.
Τῇ πεοσωχῇ πεοσκαρτερεῖτε, γρηγορεῖ-
τες ἐν αὐτῇ, ἐν δὲ χαρισίᾳ. Καὶ ἄλλα

μεατος νοθευ

χῆ.

δεῖ] *oportet*. Imperfectum. δεῖον, *necessarium est*. δεῖσαν, *cum opportuisset*.

συνδραμεῖν] Aorist. 2. infinit. à συντρέχω, *concurro*, formatur quasi à συνδρέμω. Aorist. 2. ἔδραμον, *συνέδραμον*.

ὑπόκειται] Tertia persona indicativi modi, ab ὑποκείμεναι, *subjaceo*, *substernor* ex ὑπό & κείμεναι, *jaceo*.

πλοῖον] Ut τὸ ξύλον. Genit. neutri, *navigium*.

κάτωθεν] Adverb. *inferius*, *inferne*, cum articulo vicem nominis subit. τὰ κάτωθεν, *inferiora*. τὰ ἄνωθεν, *superiora*.

συνέχει] Tertia persona à συνέχεω, *contineo*, *cohibeo*.

συνκρατέω] Tertia persona, ut εἰλαῖσι, à συνκρατέω, *contineo*, *conjungo*. Componitur ex σύν & κρατέω, de quo superius.

σωτήριον] ὁ καὶ ἡ σωτήριος, *salutaris*. ὁ σωτὴρ, *salvator*.

Propter hoc Paulus instat indefinenter nos monens & dicens : In oratione perseverate, vigilantes in ipsa, in gratiarum actione. Et alibi :

χῆ· Αδιζλείπῳς περσεύχουθε, φησιν, ἐν
παντὶ ὀχαιοῦντες, τῆτο γὰρ ὅτι δέ-
λημα Θεός. Καὶ ἐτέρωδε πάλιν· Περ-
σεύχουθε ἐν παντὶ καιρῷ, ἐν πνέματι,
εἰς αὐτὸ ἀφρυπνῶντες ἐν πίστει περσεκαρ-
περήσει καὶ δέήσει. Οὕτω πολλαῖς καὶ
δείαις φωναῖς ὅτι περσεύχου ἡμεῖς
ἐκάλει συνεχῶς ὁ τῆς ἀποστόλων ἡγεμῶν.

κρατος
νοβου

αποστολῆς

στελλο

nullo

παιδοι sal

ἐκείται] Tertia persona, ab ἐκεί-
μαι, incubo, insto, urgeo. Componi-
tur ex ἐν & κέμαι.

διακελεύομαι] Particip. præsent.
vocis mediæ, à διακελύω seu διακε-
λεύομαι, hortor, adhortor, ex δια &
κελύω, jubeo, hortor. Regit Dativum.

περσεκαρτερεῖτε] Imperativi modi
præsent. temp. plural. num. à περσε-
καρτερέω, persevero, duro, cum toleran-
tia & perseverantia in rem aliquam
incumbo. Regit Dativum. ἢ περσε-
καρτερήσεις, tolerantia, in aliqua re per-
severantia.

γρηγορεύοντες] Particip. præsens, à γρη-
γορέω, vigilo. Fut. γρηγορήσω. Præter.
perfect. ἐγρηγόρηκα, non repetitur pri-
ma litera præsentis. ἢ γρηγορήσεις, vi-
gilantia.

Indefinenter orate, inquit, in omni loco gratias agentes ; hoc enim est voluntas Dei. Et alibi iterum : Orate in omni tempore, in spiritu, in ipsum vigilantes, in omni tolerantia & obsecratione. Sic multis & divinis vocibus ad orationem nos vocabat continuè Apostolorum dux.

gilantia. Dicitur etiam ἐγρηγορέω, *vigilo*.

δὲ χάρις] ἢ δὲ χάρις, gratiarum actio. ὁ δὲ ἢ εὐχάρις, gratus. ἀχάρις, ingratus. δὲ χαρίζω, gratias ago.

ἄλλοτε] Adverb. *alibi*.

ἀδιαλείπτως] Adverb. *indefinenter*.

προσεύχεσθε] Plural. num. imperativi modi, ἀ προσεύχομαι, oro, adoro.

ἐτέρωθεν] Adverb. *alibi*.

ἀγρυπνῶντες] Participium præsent. ἀγρυπνέω, *vigilo, insomnem noctem dico*. ἡ ἀγρυπνία, *vigilia*. ὁ ἀγρυπνῆτις, *vigil*.

προσκαρτέρησιν, ἢ δέησιν] Dativi secundæ contractorum. ἡ προσκαρτέρησις, *tolerantia, perseverantia*. ἡ δέησις, *precatio, oratio*.

φωνῇ] Dat. plural. ἡ φωνή, *vox*.

φωνέω, voco. φωνήσεις, φωνήσας, φωνήεν,
vocalis.

ἐκάλει] Imperfect. tertiæ personæ,

Προσθήκει τοίνυν ὡς ἐκείνου παιδῶ-
μένοις καὶ προσευχῆς πορούεσθαι τὸ βίον,
καὶ ταύτῃ συνεχῶς τὴν ἀλάνοίαν δε-
δέν. Χρήζομεν γὰρ οἱ ἅπαντες ἄνθρω-
ποι ταύτης, ἔχῃ τιον ἢ τὰ δένδρα τῶν
ὕδατων; ἔτε γὰρ ἐκείνα δύνανται ἐκφέ-
πολυρρὴν τὰς καρπὺς μὴ πίνοντα ἀλλὰ τῶν
τιμαωρίζων, ἔτε ἡμεῖς τὰς πολυτιμύτας καρ-
πὺς τῆ ὀυσεβείας δυνησόμεθα βρῦν, μὴ
τῆ προσευχαίς δεδόμενοι· δι' ὅθεν χρη-
στον καὶ τῆ κλήνης ἀπανισαμένους φθάσιν αἰεὶ τὸ
ἥλιον τῇ τῷ Θεῷ λατρείᾳ, καὶ τραπέ-
ζης ἀπιομένους, καὶ καθεύδειν μέλλοντας·
μᾶλλον δὲ καὶ καθ' ἐκάστην ὥραν μίαν
εὐχὴν τῷ Θεῷ προσφέροντας, ἴσων τῇ
ἡμέρᾳ δρόμον τρέχοντας. Ἐν δὲ γὰρ τῇ
χειμῶνος ὥρᾳ καὶ τῇ νυκτὶ τὸ πλεῖστον
μέρος εἰς προσευχὰς ἀναλίσκοντας, καὶ
τὰ γόνατα κάμπτοντας σὺν πολλῷ τῷ
φόβῳ τῇ δέήσει προσέχοντας, μακαρίζον-
τας ἑαυτοὺς ἐπὶ τῇ τοῦ Θεοῦ λατρείᾳ.

πρὸς προσευχῆς Λόγος α'. rot

α καλέω, υἱός. ἐκάλεον, ἐκάλεες, ἐκά-
λες, ἐκάλει.

ἡμερῶν] τὴ ἡμερόνῃ, quintæ sim-
plicium.

Convenit igitur ab illo instructos
cum oratione transire vitam, & hac
semper mentem rigare. Egemus e-
nim omnes homines hac non minus,
quàm arbores aquis. Neque enim il-
læ possunt efferre fructus, si non bi-
bant per radices, neque nos valdè
pretiosos fructus pietatis poterimus
germinare orationibus non irrigati,
propter quòd oportet etiam è le-
cto surgentes prævenire semper so-
lem Dei cultu, & mensam tangentes,
& dormituros. Magis verò, secun-
dum quamvis horam unam oratio-
nem Deo adferre, æqualem diei cur-
sum currentes. In hyemis verò hora
& noctis plurimam partem in orati-
ones infuentes, & genua flectentes,
cum multo timore orationi instantes,
& beatificantes nos ipsos in sancto
Dei cultu.

παιδιδυόμενος] Particip. pass. præfentis, à παιδιδύμα, *instruor*. παιδεύω, *instruo*. Fut. παιδεύσω, *sextæ barytonorum*.

ἄρδεν] Infinit. ab ἄρδω, *rigo*. ἄρδουμαι, *rigor*. ὁ ἄρδμὸς, *irrigatio*. ἡ ἄρδεία, & ἄρδεις, *idem*. ab ἄρδεύω, *ir-rigo*.

χρήζομαι] Indicativi modi præf. temp. à χρήζω, *egeō*, *indigeō*. Regit genitivum. Aliquando *idem* est quod *rogo*, *postulo* & tunc acusativum habet, ὅσα χρήζω, *justa peto*.

ἥττω] Comparat. à μικρόν seu μικρός, *parvus*. Comparat. mascul. & foemin. ὁ κῆ ἡ ἥττων, *minor*.

τὰ δένδρα] Ut τὰ ξύλα. τὸ δένδρον, *arbor*.

ὕδατα] Genit. plural. τὸ ὕδωρ, τὸ ὕδατος, *aqua*.

ἐκφέρω] Infinit. præfens, ab ἐκφέρω, *effero*.

καρπούς] ὁ καρπὸς *fructus*. καρπύω, καρπυφέρω, *fructum fero*.

πίνοντα] Præfent. temp. ὁ πίνων, τὸ πίνοντος, à πίνω, *bibo*. προσπίνω, *propino*, *præbibo*. ἐκπίνω, *ebibo*.

πολυτιμήτης] Accusat. plu. ὁ κῆ ἡ πολυτίμητος, *pretiosus*. δυνή-

δυνήσομεθα] Futur. 1. mediæ, à δύναμαι, possum. Futur. δυνήσομαι, quasi à δυνάω.

βρύειν] Infinit. præsens, à βρύω, scateo, scaturio. hîc pullulo, germino, plenus sum, effero. Regit hîc Accusativum.

ῥοδόμυροι] Particip. præsent. pass. ab ῥοδομαι, rigor, de quo paulo antè.

χρῆ] Impersonale, oportet.

κλίνει] ἡ κλίνη, lectus. à κλίνω, reclino, recubo.

ἀπανισταμένους] Particip. præsens vocis mediæ, à verbo ἀπανίστημι, surgo, exsurgō. Componitur ex ἀπό & ἀνά & ἵστημι, regitque vi præpositio- nis genitivum.

φθάνειν] Infinitivus præsent. à φθάνω, præverto, occupo. Fut. φθάσω, à φθάω.

τραπέζης] ἡ τράπεζα, mensa. ὁ ἐν τραπεζῇ, mensalis.

ἀπτομένους] Particip. præsent. vocis mediæ, ab ἀπτομαι, tango, con-tingo. Habet genitivum.

καθεύδειν] Infinit. præsens, à καθεύδω, dormio, ex κατ' & εὐδω, dormio. Imperfect. ἐκάθευδον, & καθευῶν.

μέλλοντας

μέλλοντας] Particip. præsens, plural. num. ἃ μέλλω, *futurus sum*. ὁ μέλλων, τὸ μέλλοντας, hoc verbum coniungitur cum infinitivo, μέλλω ποιεῖν, γράφειν, *facturus sum*, *scripturus sum*, ad verbum, *futurus sum*, *facere*, *scribere*.

μίαν] Accusativ. μία, μιᾶς, ἡμᾶ.

τρέχοντας] Particip. præsens act. ἃ τρέχω, *curro*.

χειμῶν@] ὁ χειμῶν, *hyems*.

Εἰπέ μοι, πῶς ὤψῃ τὸ ἥλιον μὴ προσκυνήσας τὸ πέμποντα τοῖς τοῖς ἐφ' ὅσων μοῖς γλυκύτατον φῶς ; Πῶς ἀπολαύσεις τραπέζης μὴ προσκυνήσας τὸ πῶς των ἀγαθῶν δοτῆρα ἢ χορηγόν ; Μετὰ ποίας ἐλπίδος ὅτι τὸ δ' οὐκ ἔστιν ἡ εἰς καὶ ἐν ; Ποίους προσδοκᾶς οὐκ εἶρα-σιν ὁμιλῆσαι, μὴ τειχίσας σαυτὸν προσδου-χαῖς, ἀλλ' ἀφύλακτος ὅτι τὸ ὕπνον ἐλθὼν ἀκαταφρόνως ἢ ἀλάστορος τοῖς πονηροτάτοις δαίμοσι εἴη, οἱ ὧς μέχονται συνεχῶς χαμοφυλακτεῖντες ἡμᾶς, τίνα λαβόντες γυμνὸν προσευχῆς ἀναρπάσσει-ω ὅξινος.

μέρος] Ut τὸ τείχος, pars. μερίζων
partior.

ἀναλίσκοντες Particip. præsens aet.
ab ἀναλίσκω, consumo, quod sua tem-
pora sumit ab ἀναλόω.

τὰ γόνατα] τὸ γόνακ, τῷ γόνατος,
genu.

κἀμῶντας] Particip. præsens aet.
ἀ κἀμῶ, flecto, κἀμῶ, ἐκαμῶ.
ἀνακἀμῶ, reflecto. ὁ κἀμῶν, τῷ κἀμ-
ῶντος.

Dic mihi, quomodo videbis solem
non adorans mittentem tuis oculis
dulcissimum lumen ? Quomodo fru-
eris mensa non adorans tantorum
bonorum auctorem & largitorem ?
Cum quali spe ad noctis venies
tempus ? Quibus expectas somniis
conversari non muniens te orationi-
bus ; sed incustoditus ad somnum
veniens, despicabilis & captu facilis
pessimis dæmonibus eris, qui circum-
eunt semper tempus observantes con-
tra nos, quemnam deprehendentes
nudum ab oratione abripiant statim.

εἰπέ] Aorist. 2. imperativi modi, ab ἔπω, *dico*, quod augetur per ea & retinet suum augmentum, in Aoristis etiam extra indicativum, & habet acutum in ultima.

ὄψαι] Secunda persona Futuri medii, ab ὀπτομαι, *video*. ὄψομαι. ὄψῃ, pro ὄψῃ. Præterit. perfect. ὤμμαι, hinc τὸ ὄμμα, *oculus*. ὤψαι, hinc ἡ ὄψις, ὁ ὄψας, *aspectus*. ὤπται, hinc ὁπτός, *aspectabilis*. ὀπτικός, *visivus*, & *scientia optica*.

προσκυνήσας] Aorist. 1. particip. à προσκυνέω, *adoro*. de quo supra. Regit hic Accusativum, superius Dativum.

ὀφθαλμοῖς] Ut τοῖς λόγοις. ὁ ὀφθαλμός, *oculus*. μονόφθαλμος, *unioculus*, *coecus*. ὀφθαλμία, *morbis oculorum*.

γλυκώτατον] Superlativus gradus, à γλυκός, *dulcis*. γλυκώτερον, γλυκώτατον. Comparatur etiam per ἰσχυρὸς & ἰσχυρότερος.

ἔξῃς] *venies*. Futur. Activæ, ab ἔκω, *venio*, secundæ conjugat. barytonorum.

προσδοκῶς] Secunda persona, à προσδοκάω, expecto, de quo antea.

ὄνειρασι] Dativus pluralis cujus rectus est, τὰ ὄνειρα. Genit. singular. τῶ ὄνειρατος, quasi à recto ὄνειρας, τὸ ὄνειρον, *somnium*. ὁ ὄνειρος, idem, & apud Poetas ipse *Demon somni*.

ὀμιλήται] Aoristus 1. infinitivi ab ὀμιλέω.

τειχίσας] Aorist. 1. part. à τειχίζω, *circumdo, munio*.

σαυτὸν] Pronomen composit. secundæ personæ, generis mascul. σαυτὴν, σαυτόν.

ἀρῦλακτες] ὁ καὶ ἡ *incustoditus*.

ὑπνεν] ὁ ὑπνεν, *somnus*. ὑπνέω, *dormio*.

ἐλθὼν] Aorist. 2. participium, ab ἔρχομαι, quod sua tempora sumit ab ἐλεύθει.

ὀκαταφρόνεται] ὁ καὶ ἡ, *contemptus, contemptui obnoxius*, à καταφρονέω, *contempro*.

ἀλίσσεται] ὁ καὶ ἡ *facilis captu, ad capiendum expositus*. ἀλίσσω, *cipio*, ab ἀλόν, ἄλωμι, de quo supra.

πονηροτάτοις] ὁ πονηρὸς, *malus*, *superlat. gradus*.

ἔση] *Secunda persona fut. ab εἰμι, sum. ἔσομαι, ἔση, ἔσεται, ἔσαι.*

ᾧ ἐρχονται] *Tertia persona plural num. indicativi modi, ᾧ ἐρχομαι circumiteo.*

καθοφυλακτῆντες] *Particip. praesent. temp. ᾧ καθοφυλακτέω, tempus & occasionem expecto.*

λαβόντες] *Aorist. 2. particip. act.*

Αν μὲν ἔν ἰδωσιν ἡμᾶς πεφραγμένους τῇ περστευχαῖς, ἀποπειθῶσιν οὐδέως, ὡς περ λίσαι καὶ κακῆργοι, πρὸς τῇ κεφαλῇ τῆς σφαπώτης ξίφος ὁρῶντες κρεμάρημον· ἂν δὲ ἄρα συμβῇ τινα γυμνὸν (ἔῃ) περστευχῆς, οὐδ' ἀνάπαυσε ὑπὸ τῇ δαυμόνων φέρεται εἰς ἀλκίπας ὠδοῦμεν, καὶ συμφορὰς, καὶ κακὰ. Ταῦτα δὲ πάντα φοβεμένους ἡμᾶς, περστευχαῖς καὶ ὕμνοις ἀεὶ τειχίζον ἐαυτοὺς, ἵνα πάντας ὁ Θεὸς ἐλεήσας, ἀξίως ἀφ' ἡμῶν τῇ ἐρανῶν βασιλείας, διὰ τῆς μονογενεὸς αὐτοῦ υἱοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῷ αἰῶνων. Ἀμήν.

ὁ λαβὼν τὸ λαβόντα, ἢ λαμβάνω,
accipio, hinc deprehendo.

γυμνὸν] ὁ γυμνός, ἢ γυμνὴ, τὸ γυ-
μνόν, nudus. γυμνάσιον, gymnasium.
γυμνάζω & γυμνάζομαι, exerceo. γυ-
μνῶ, nudo, denudo. Fut. γυμνώσω.
Aorist. 1. ἐγύμνωσα.

ἀναρπάσκειν] Aorist. 1. optat. mo-
di tertia persona plural. ab ἀναρπά-
ζω, rapio. ex ἀνὰ & ἀρπάζω. rapio.
Aorist. 1. optat. ἀρπάσοιμι, ἀναρ-
πάσοιμι.

Si igitur viderint nos munitos o-
rationibus, refiliunt statim, sicut la-
trones & malefici ad caput militis
gladium videntes appensum : Si verò
contingat aliquem nudum esse ora-
tione, hic raptus à dæmonibus fer-
tur in peccata impulsus, & calamita-
tes & mala. Hæc oportet omnia ti-
mentes nos orationibus & hymnis
semper munire nos ipsos, ut omnes
Deus miseratus dignos efficiat cœ-
lorum regno, per unigenitum filium,
cui gloria & potestas in sæcula sæ-
culorum. Amen.

ἰδῶσιν] Aorist. 2. conjunctivi modi, plural. num. ab εἶδω, *video*, de quo jam sæpius.

πεφραγμένους] Particip. pass. præter. perfect. à φράττω, *munio*, *ar-
mo*. φράζω, ἔφραξα, πέφραχα. pass.
præterit. πέφραγμα. particip. πε-
φραγμένον.

ἀποπιδῶσι] Tertia persona plural. num. ab ἀποπιδάω, *resilio*, ex ἀπό & πιδάω, *salio*. Fut. πιδύσω, de quo jam antea.

λησαί] Plural num. primæ simplicium. λησις, *latro*.

κακοῦργοι] κακοῦργος, *malefactor*, contractum, pro κακόεργος. Sic λυκῆργος pro λυκόεργος.

κρεμάμενον] Particip. pass. præsent. temp. à κρέμαμαι, *suspendor*. Secundæ conjugat. verb. in μι. Dicitur etiam κρεμάω, & κρεμαννύω, & κρεμάννυμι, *suspendo*. κρεμάομαι, & κρεμάνομαι, & κρέμομαι, *suspendor*. ὁ κρεμαστός, *pensilis*, *pendulus*.

συμβῆ] Aorist. 2. conjunct. vel etiam præsens, à σύμβημι, συμβαίνω. conjunct. εἰάν συμβῶ, συμβῆς, συμβῇ, τὸ συμβεβηκός, *accidens*.

περὶ προσωχῆς Λόγος α'. 111

ἀνάσπαστος] ὁ καὶ ἡ, *raptus*. ἀνασπείω,
sursum rapio.

φέρεται] Tertia persona, ἀ φέρομαι,
feror.

ὠδουμένους] Particip pass. ab ὠδέο-
μαι, *pellor*. ὠδέω seu ὠδω, *pello*, *im-*
pello.

συμφορεῖς] ἡ συμφορὰ, *calamitas*.

φοβεμένους] Accusativ. plural. parti-
cip. φοβέομαι, *timeo*. Fut. φοβήσομαι.

ἐλεήσας] Aorist. 1. act. particip.
ab ἐλεέω, *misereor*. Regit Accusati-
vum. τὸ εἶλετο, *misericordia*. ἡ ἐλεη-
μοσύνη, idem. ὁ καὶ ἡ ἐλεήμων, *misericors*.

ἀποφράσσεται] Aorist. 1. conjunct.
modi. à verbo ἀποφράζομαι, *efficio*, ex
ἀπὸ & ἐργάζομαι. Imperfect. ἐργα-
ζόμην, *augetur enim per ei*.

μονογενής] ὁ καὶ ἡ μονογενής, *unige-*
na, *unigenitas*.

αἰώνας] ὁ αἰὼν, τὸ αἰὼν, *saeculum*
ὁ καὶ ἡ αἰώνιος, *eternus*.

hoc gratias

FINIS.

213

17213 17218

paid	£	s	d
—	00	18	00
—	00	19	00
—	00	3	6
—	00	00	6
—	00	00	5
—	00	1	6
—	00	00	4
—	00	00	10
—	00	00	2
—	00	00	6

Wm. Cordell

R.183061

C 3977.5

24

